

Parlementaire onderzoekscommissie
belast met het onderzoek naar
mogelijke disfuncties in het
strafrechtelijk onderzoek "Operatie
Kelk"

van

VRIJDAG 17 JANUARI 2025

Voormiddag

Commission d'enquête
parlementaire chargée d'enquêter
sur d'éventuels dysfonctionnements
dans le déroulement de l'enquête
pénale baptisée "Opération Calice"

du

VENDREDI 17 JANVIER 2025

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.06 uur en voorgezeten door mevrouw Sophie De Wit.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 06 et présidée par Mme Sophie De Wit.

Hoorzitting met mevrouw Lieve Pellens, federaal magistraat.

Audition de Mme Lieve Pellens, magistrat fédéral.

De **voorzitster**: Goedemorgen, collega's. De voorzitter is ziek en verontschuldigd, vandaar dat ik hier opnieuw zit.

Komende dinsdag zal er om 10.00 uur een regeling van de werkzaamheden worden gehouden om onze werkagenda verder in te vullen. U kunt dus gerust al eens nadenken wie u nog wenst te horen, want suggesties zijn altijd welkom.

Vandaag staan er opnieuw hoorzittingen op onze agenda. We starten met mevrouw Lieve Pellens. Welkom, mevrouw Pellens, eerst moet ik u vragen de eed af te leggen.

Ik herinner u eraan dat conform artikel 4, § 1 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1996, de onderzoekscommissie alle in het Wetboek van strafvordering omschreven onderzoeksmaatregelen kan nemen. Ze kan onder meer getuigen onder ede horen.

Alvorens u te vragen de eed af te leggen, wens ik de aandacht te vestigen op het laatste lid van artikel 8 van bovenvermelde wet, volgens hetwelk iedere getuige kan aanvoeren dat hij, door naar waarheid een verklaring af te leggen, zich zou kunnen blootstellen aan strafvervolging en derhalve getuigenis kan weigeren (zie ook artikel 14, 3, g van het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van

19 december 1966, bekrachtigd bij de wet van 15 mei 1981). Dat betekent dat u het recht heeft om te zwijgen wanneer u meent dat uw publieke verklaring later tegen u zou kunnen worden gebruikt in een strafvordering.

Ik wil er vervolgens nog de nadruk op leggen dat u, krachtens artikel 9 van dezelfde wet, voor valse getuigenis kan worden gestraft met een gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar en u voor een termijn van ten minste vijf en ten hoogste tien jaar kunt worden ontzet uit het recht om te kiezen of verkozen te worden.

Ten slotte wijs ik u erop dat ingevolge artikel 3 van voornoemde wet de geheimhouding van uw verklaringen niet is gewaarborgd tenzij het gaat om verklaringen afgelegd tijdens een vergadering met gesloten deuren en waarvoor de commissie zich uitdrukkelijk heeft verbonden de geheimhouding in acht te nemen. Bovendien is ieder stuk dat u aan de commissie zou overleggen vatbaar voor openbaarmaking.

Na deze verduidelijking vraag ik u de eed af te leggen door de hand te heffen en de volgende woorden te herhalen: "Ik zweer de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen."

Mevrouw Lieve Pellens legt de eed af.

Bedankt, mevrouw Pellens. Ik geef u meteen het woord. U krijgt de kans om een toelichting te geven, waarna ik het woord zal geven aan de leden van de commissie.

Lieve Pellens: Mevrouw de voorzitster, ik zal inderdaad starten met mijn inleidende verklaring en nadien sta ik uiteraard open voor al uw vragen.

Ik wil eerst en vooral de parlementaire onderzoekscommissie danken voor de kans om hier vandaag gehoord te worden. Sinds

maart 2011, na de federalisering van het dossier Operatie Kelk, ben ik de titularis van dit dossier op het federaal parket en ben ik dus de enige magistraat die het dossier van bij de aanvang, in de zomer van 2010, tot heden behandelt. Ik ben als het ware de rode draad wat betreft het openbaar ministerie in dit dossier. Van 1 september 2010 tot heden ben ik ook persoonlijk het meldpunt in het raam van de coördinatieopdracht, waarover de heer Johan Delmulle u afgelopen vrijdag al sprak. Ik werd daarover ook al gehoord in een eerdere parlementaire commissie, in 2010-2011.

Ik zal mij veroorloven eerst kort stil te staan bij mijn parcours als parketmagistraat, dat ik in januari 1993, dus 32 jaar geleden, startte op het Brusselse parket. In januari 2003, exact tien jaar later, stapte ik over naar het toen net opgerichte federaal parket. Mijn professionele interesses, mijn bagage en mijn ervaring van 32 jaar als parketmagistraat zijn namelijk relevant in het kader van een aantal vragen die u zich terecht stelt over de aanpak van dit dossier door het federaal parket en over de bepaalde lange tijdspannes en de duur van dit gerechtelijk onderzoek.

Ik kreeg op het Brusselse parket in 1994, met de heer Dejemppe als mijn toenmalige procureur des Konings, al heel snel de mogelijkheid om samen met een collega een kleine onderafdeling op te richten, die wij toen de zedencel – *la cellule mœurs* – gedoopt hebben en die zich in het bijzonder heeft beziggehouden met seksuele misdrijven, gaande van onder andere intra- en extrafamiliaal misbruik en geweld, exhibitionisme, prostitutie tot vrouwenhandel. Het was begin jaren 90 geen evidentie om daar een aparte afdeling voor te mogen oprichten. Ik ben daar altijd zeer dankbaar voor geweest.

Ik stond daardoor – ik ben daar nog steeds zeer trots op – aan de wieg van het audiovisuele verhoor van minderjarigen, de aanpassing van de strafbaarstelling van het bezit van kinderpornografie, het verhogen van de strafbaarstelling, het strafbaar maken van tekeningen (de fameuze manga's) en de samenwerking met de vertrouwenscentra Kindermishandeling, wat toen absoluut verboden was. Er was begin jaren 90 veel werk aan de winkel op het vlak van de aanpak en de kennis van de materie. Het wetgevend arsenaal was toen vaak echt ontoereikend. De aandacht binnen de gerechtelijke procedure voor een slachtoffer stond midden jaren 90 nog echt in de kinderschoenen, dat hoef ik u niet te vertellen.

Toen de zaak-Dutroux in de zomer van 1996 losbarstte, stonden we met onze zedencel, voor zover dat al mogelijk was, wat steviger in onze

schoenen om de toevloed aan meldingen van seksueel misbruik in een buitenfamiliale context op te vangen. Meldingen vanuit scholen, over leraars, turnleerkrachten, buschauffeurs, vanuit jeugdbewegingen... We hadden handenvol werk, maar we hadden ook zeer gemotiveerde en ervaren speurders. Met sommige speurders – soms is de cirkel helemaal rond – die aan Operatie Kelk werkten, deed ik in 1997 ook al huiszoekingen in het bisdom Mechelen in een onderzoek naar een priester die een jong meisje seksueel misbruikt had. Die persoon is toen vervolgd en veroordeeld. Dat was een van mijn vele dossiers.

Ik werd toen ook titularis van een van de beruchte X-dossiers. In de marge van het dossier-Dutroux waren er namelijk de geheime getuigen en ik was titularis van dossier X7, dat ik samen met een aantal van dezelfde speurders van Operatie Kelk heb behandeld. Die zaken hebben mij erg geraakt als magistraat en hebben mijn carrière voor een stuk bepaald. Ik durf te stellen dat enkele dynamieken, zowel de goede als de slechte, binnen justitie, de terecht frustraties van slachtoffers, de polarisering in de media en de publieke opinie mij dus niet onbekend zijn. Ik zie echter ook oprecht een grote positieve evolutie van de vele mogelijkheden waarover we tegenwoordig beschikken om te proberen beter te doen en de slachtoffers een plaats te geven binnen het gerechtelijk kader. Denk maar aan de creatie van de diensten slachtofferonthaal, de slachtofferbejegenaars, de wet-Franchimont, gespecialiseerde speurders en kinderverhoorders.

Vanuit dat engagement ben ik trouwens al 20 jaar lid van de raad van bestuur van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling in Brussel. Het is een werk dat nooit af is.

Op het federaal parket werd ik vanaf mijn benoeming in januari 2003 ingeschakeld in de afdeling internationale samenwerking, ook en vooral omdat men op dat ogenblik vanuit Europol heel veel dossiers over het bezit van kinderporno aanmeldde. Er waren toen een aantal iconische operaties. Ik was nog maar een paar maanden op het federaal parket toen ik met een van die eerste zaken, operatie Cathedral, werd geconfronteerd.

Ter afronding, afgelopen vrijdag schetste de heer Delmulle u ook de rol van het federaal parket in het kader van de coördinatieopdracht die startte in 2010. Het is mede door die professionele bagage die ik toen had dat hij mij is komen vinden met de vraag of ik het zag zitten om rechtstreeks meldpunt te worden. Het gaat immers om een zeer delicate opdracht. In september 2010 konden we de omvang van die opdracht niet inschatten. Met de

hand op het hart en onder ede kan ik zeggen dat die opdracht zeer veeleisend is geweest. Van bij de aanvang was dat meteen duidelijk. Mijn telefoon stond roodgloeiend.

Opgeleid als jurist werd ik dus een eerstelijnspersoon die mensen rechtstreeks telefonisch, per mail en, aangezien mijn telefoon is doorverbonden met mijn gsm, via de gsm als contactpunt konden aanspreken. Ik wil uitdrukkelijk zeggen dat ik dat gelukkig al die jaren niet op mijn eentje moest doen en dat ik heb kunnen rekenen op een heel klein ploegje medewerkers en administratieve bedienden die zich ook met hart en ziel al die jaren hebben ingezet. Ik ben hen daar al 15 jaar lang zeer dankbaar voor.

Ik zal u even de coördinatieopdracht toelichten, omdat ik weet dat u zich in het kader daarvan een aantal vragen stelt. Ik wil u die opdracht graag toelichten. Die coördinatieopdracht vervul ik tot op vandaag. Wanneer er straks iemand belt, komen ze bij mij terecht. Er zijn verschillende categorieën: de rechtstreekse meldingen, de dossiers-Adriaenssens, de meldingen door sommige congregaties...U hebt al die categorieën al gehoord.

Indien u dat wilt, kan ik die nog eens herhalen, maar ze staan ook al in het rapport van 2012 en werden hier al eens herhaald.

Tussen september 2010 en nu heb ik persoonlijk contact gehad met 350 slachtoffers. Dat gebeurde niet altijd telefonisch, want voor sommigen volstond mailverkeer. Ik heb altijd getracht om 24/7 voor hen bereikbaar te zijn. Wie mij 's avonds, in het weekend of tijdens mijn vakantie belt, hoeft zelden lang te wachten op een reactie. Mijn betrachting was namelijk altijd om maximaal één dag later te reageren. Dat heb ik niet altijd kunnen waarmaken, gelet op het feit dat ik natuurlijk ook nog heel wat andere taken had en ik met uitzondering van de beginperiode september-oktober 2010 niet fulltime met dat meldpunt kon bezig zijn.

Ik was er mij namelijk van bewust – en dat zeiden sommigen ook – dat het voor ontstellend veel slachtoffers de eerste keer was dat ze hun verhaal brachten. Ze hadden vermoedelijk een of meerdere slapeloze nachten gehad voor het contact met mij. Eens ze hun telefoon namen of mailden, wilde ik er dan ook onmiddellijk voor hen zijn. De berg die ze moesten beklimmen, was namelijk zeer hoog. Het raakte mij altijd en ik begrijp nog steeds niet goed hoe het kan dat de overgrote meerderheid vanaf dat eerste contact meteen aan mij, een wildvreemde, soms zelfs per telefoon het hele verhaal deed.

Ik gebruikte noch in de reacties daarop, noch in de mails die ik stuurde, een soort typebrief of typemail als 'ontvangstbevestiging'. Dat heb ik nooit gedaan en nooit willen doen. Ik was heel geraakt door de hartverwarmende reacties die ik daarop kreeg. Mensen vonden het onwaarschijnlijk om op een zondag iemand aan de lijn te krijgen. Ik dacht echter dat dat zo hoorde.

Ik herinner me nog twee recente situaties, die ik kort ga schetsen. Ondanks alles en na al die jaren, had ik na de eerste twee uitzendingen van *Godvergeten* een dame aan de lijn. De dame zei me dat ze me een mail zou sturen, want ze vond het moeilijk. Ik vond het goed. Eigenlijk ging haar verhaal over haar overleden moeder, die het slachtoffer geweest was van aanranding door een geestelijke die wekelijks een aantal keren een woonzorgcentrum bezocht. Ik ga u de details niet vertellen, maar de dame zei dat haar moeder was overleden en dat ze het toch wilde melden, ook al was het jaren geleden, zodat het woonzorgcentrum erop gewezen zou worden en daarvoor aandacht zou hebben. Op het einde heeft de dame me bedankt omdat ik haar had geschreven dat ze moedig was geweest, omdat ze op die manier het leed van haar moeder een stem had gegeven. En dat is heel waardevol, wat er verder ook met de melding gebeurt. Ze zei dat die erkenning voor haar al voldoende was. De erkenning van iemand van justitie die bovendien zei dat de melding ook doorgestuurd zou worden naar het lokale parket, waar het onderzocht zou worden. Dat is ook gebeurd, maar het heeft niet tot vervolgingen geleid, aangezien alle protagonisten overleden waren. Aanvankelijk vroeg die dame zich af of haar melding wel zin had, maar dat veranderde meteen toen ik haar zei dat ze daarmee haar mama een stem gegeven had.

De eerste week al waren er 70 of 80 aanmeldingen en die konden we niet meteen bolwerken. Daarna daalde het aantal meldingen tot 5 of 10 per jaar, in 2015 of 2016. Wanneer er in de pers bericht werd over Operatie Kelk of over onderzoeken in het buitenland, bijvoorbeeld naar het misbruik door geestelijken in de Verenigde Staten, piekte het aantal meldingen vanzelfsprekend. Hetgeen ik ook verwachtte na de reeks *Godvergeten* en het recente pausbezoek. Ik had mij daarop ook voorbereid.

U zult zich bijvoorbeeld ook de recente media-aandacht herinneren voor de zaak in de abdij Keizersberg, een zeer zware zaak, waarbij een slachtoffer mij begin november verschillende keren gebeld heeft.

Het was een heel fragiel slachtoffer om wie ik me

veel zorgen maakte. Na al die jaren ervaring had ik bij de meldingen niet veel antennes nodig om te voelen wanneer een slachtoffer echt heel fragiel was, soms zelfs suïcidaal. Ik moest daarvoor bijzonder veel aandacht hebben, heel voorzichtig te werk gaan en zorgen voor een kader dat die persoon kon opvangen. Soms resulteerde dat inderdaad in 5, 10, 15 of 20 telefoons met bepaalde slachtoffers. Dat is de uitzondering, maar, bijvoorbeeld, de zaak Keizersberg was zo'n zeer intensieve zaak.

Ik merkte heel snel hoe belangrijk het was voor de melders om erkenning – het woord dat zij zelf gebruiken – te krijgen van iemand bij justitie, die hen geloofde en hun ook de verdere stappen toelichtte. Ik vond het ook belangrijk hen mee te laten beslissen. Een slachtoffer geeft soms aan dat het alleen een melding wil doen en verder niets. Het slachtoffer wil dat zijn verhaal mee op die stapel van ellende komt. Sommigen zeiden zelfs uitdrukkelijk dat ze niet wilden dat hun melding verder werd onderzocht, maar dat ze het gewoon eens wilden zeggen en dat de feiten bovendien waren verjaard en er dus toch niets mee zou gebeuren. Ze zeiden vaak ook zelf dat ze de feiten ten tijde van het misbruik nooit aan iemand hadden gemeld. Het zou dus zinloos zijn dat een lokaal parket daarmee aan de slag zou gaan, want de dader was overleden en de feiten dateerden van 40 jaar geleden.

We mogen een slachtoffer niet sturen, dat slachtoffer moet zelf zijn keuzes maken, maar ik heb toch geprobeerd aan te geven dat heel veel slachtoffers terugkoppelden en gehoord werden door een gespecialiseerde politiedienst, met een justitieassistent erbij. Soms kregen ze weet van andere slachtoffers van dezelfde plegers. Dat was toch heel waardevol geweest in het kader van hun verwerking.

Ik geef een laatste voorbeeld in dat verband. Ik blijf me er steeds over verbazen wie soms nu nog naar ons stapt. Het ging om een slachtoffer, een hoogopgeleide, succesvolle man, een superaanname, charmante man die pas na de reeks *Godvergeten* de stap heeft gezet. Ik voelde een enorme twijfel. Het was ontzettend ingrijpend voor hem. Ik gaf aan dat hij, als dat voor hem gemakkelijker was, naar het federaal parket mocht komen voor een face-to-facegesprek, om na te gaan wat zijn verwachtingen waren.

Het is zeer belangrijk om het slachtoffer de controle te geven. Het betrof feiten in de Abdijschool in Dendermonde, uw commissie intussen welbekend. Naast andere zeer zware, ingrijpende, gruwelijke verhalen van seksueel misbruik, gaan de lichten bij iedereen aan bij het vernoemen van de Abdijschool

van Dendermonde.

Die man heeft mij opgezocht en was duidelijk erg bang die stap te zetten. Hij kwam in mijn kantoor, ik schudde hem de hand en ik zag dat hij emotioneel was. Ik ben nogal tactiel en raakte met mijn andere arm zijn bovenarm aan, waarop hij helemaal verstijfde. Ik heb mij daarop meteen verontschuldigd voor deze aanraking. Ik besepte dat ongewenste aanrakingen, door wie dan ook, en een gebrek aan vertrouwen, in wie dan ook, deze reactie teweegbrachten. Ik heb me daarvoor verontschuldigd en dat heeft bij hem het ijs gebroken. Ik meende dat hij het gevoel had met iemand te spreken die een klein beetje weet hoe moeilijk het voor een slachtoffer is om te spreken. Hij heeft mij achteraf ook bedankt voor die aanpak.

Ik vind het bijzonder belangrijk om de keuzes van slachtoffers te respecteren. Zij moeten het gevoel hebben dat zij zelf de controle hebben en dat niemand in hun plaats denkt. In mijn lange carrière met slachtoffers en externe partners die met slachtoffers werken, heb ik onder meer van Alain Remue geleerd dat een slachtoffer altijd gelijk heeft. Ongeacht wat er aan de hand is, moet men ervan uitgaan dat een slachtoffer altijd gelijk heeft en ook daarnaar handelen.

De overgrote meerderheid van de meldingen, 95 tot 98 %, was manifest verjaard. Van feiten uit 1947, 1968 en 1973 weet iedereen, ook het slachtoffer, dat die verjaard zijn. Veel slachtoffers gaven ook aan dat ze het nooit eerder aan iemand hadden verteld. Ik was vaak de eerste aan wie ze hun verhaal deden. Ze verwachtten dus eerder een erkenning van de feiten en excuses.

Zeer uitzonderlijk vroegen zij financiële compensaties voor hun jarenlange therapieën. Na zo'n melding bleef ik nog kort in contact. Zo'n melding werd dan overgedragen aan een lokaal parket. Ik koppelde dan terug wie de titularis was en gaf de gegevens van slachtofferonthaal en een aantal telefoonnummers door. Ik gaf ook steeds aan dat de slachtoffers mij mochten laten weten als het ergens stroef liep. Soms deden zij dat. Ze openden bijna dagelijks hun brievenbus in de hoop hun oproepingsbrief te vinden. Als het naar hun aanvoelen na een of twee maanden te lang duurde, vroegen ze zich af of er iets was misgelopen met de melding. Een aantal keer kreeg ik de vraag of het normaal was dat ze nog niet gehoord waren.

Naar mijn aanvoelen zijn alle parketten toen met zo veel inzet aan de slag gegaan met deze meldingen. De parketten van Dendermonde, Gent, Kortrijk, Antwerpen... In Antwerpen verhoorde de procureur des Konings de slachtoffers zelf in bijzijn van een justitieassistent. In Hasselt en

Dendermonde waren er gespecialiseerde magistraten. Ik had er een goed gevoel bij dat die mensen in goede handen waren op de lokale parketten. Ik was en ben er nog steeds trots op dat we slachtoffers niet zelf hun weg hebben laten zoeken in het kluwen om te weten te komen waar en bij welke politiedienst ze een klacht konden indienen. Wij hebben dat zelf met zachte hand georganiseerd door hen op de juiste plaats op te roepen.

De bewering, hier en in andere fora, dat slachtoffers in de steek werden gelaten, stemt echt niet overeen met de wijze waarop een groot deel van de slachtoffers hun stap naar justitie hebben beleefd. Er is niet één type slachtoffer of één type beleving. Afgelopen maandag zei een raadsman van een groep burgerlijke partijen op de raadkamer dat al mijn empathie geveinsd is en bedrog is. Na 14 jaar inzet heeft mij dat heel erg geraakt. Het openbaar ministerie krijgt veel naar zijn kop geslingerd, dat hoort er zagezegd bij. Maar er is toch een grens, men moet correct en eerlijk blijven.

Ik ga nu in op de verdeling van de meldingen.

Als men zegt dat men die 340 dossiers beter bij het dossier Kelk had gevoegd, dan ben ik het daarmee vanuit mijn visie – na al die jaren dat ik het onderzoek opvolg en contacten heb met de slachtoffers – niet eens. Het was een doordachte en efficiënte keuze, die met de volledige hiërarchie van het openbaar ministerie, met de korpschefs en met de procureurs-generaal, is doorgesproken, afgestemd en goedgekeurd. De heer Delmulle – ik veronderstel ook een aantal anderen – heeft u vorige vrijdag al toegelicht hoe de afspraken werden gemaakt voor het uitsturen van al die meldingen die op het federaal parket binnenkwamen.

Vanuit mijn optiek vond ik dat ook ten opzichte van de slachtoffers sneller en menselijker. Bovendien zou naar mijn aanvoelen, en ik zal dat straks nog even toelichten, het onderzoek Kelk dan niet helemaal verzanden, ook qua politiecapaciteit. Stel dat de dossiers er allemaal aan toe waren gevoegd, dan zouden we aan 700 misbruikverhalen of meer zitten, en dat is dan nog maar het topje van de ijsberg.

U moet weten dat het openbaar ministerie keuzes maakt, maar het zijn de onderzoeksrechters die aan het roer staan van het onderzoek. Er zijn vier opeenvolgende onderzoeksrechters geweest. Zij hebben die keuze mee uitgezet en bepaald. Wij hebben die niet bepaald, maar de onderzoeksrechters waren het eens met de keuze. Onderzoeksrechter De Troy heeft inderdaad op een bepaald moment 55 of 57 zware misbruikfeiten

die in het dossier zaten, uitgezet voor verder onderzoek in een lokaal parket. Daarvan zijn er een aantal teruggekoppeld en opnieuw aan het dossier Kelk gevoegd, met wat wij bijkomende vorderingen noemen. De onderzoeksrechter werd met name gevraagd het schuldig verzuim bijkomend te onderzoeken.

Ik heb me altijd afgevraagd waar dat onderzoek stopt, als u zegt dat elke melding erin moet zitten, omdat alleen zo de rode draad zou kunnen gevonden worden. Tot vorige week hebben nog nieuwe slachtoffers zich gemeld. Wanneer stopt een onderzoek als er telkens nieuwe slachtoffers nieuwe feiten van misbruik melden? We twijfelen er absoluut niet aan dat 99,9 % van alle gemelde misbruikverhalen effectief ook zo zijn gebeurd. Ik ben ervan overtuigd dat vele honderden nog zwijgen. Ik las ooit in mijn beginjaren dat voor elk slachtoffer van een pleger dat spreekt, er vier zijn die zwijgen.

Ik vind het heel belangrijk om te zeggen wat dan wél in het dossier Kelk werd onderzocht, want ik begrijp dat dat voor u iets abstracts is. Dat is voor u niet vertrouwd en ik versta dat. Naast de 87 burgerlijkepartijstellingen – één door Child Focus, de anderen zijn rechtstreekse slachtoffers die verschrikkelijke dingen hebben meegemaakt – zijn er iets meer dan 300 feiten onderzocht.

De raadkamer heeft afgelopen maandag plaatsgevonden, dus ik veroorloof me vandaag om erover te spreken. Als ik het hier vandaag niet kan zeggen, dan blijft u op uw honger zitten. Het betreft de misbruikverhalen die aan de heer Devillé werden gemeld, de misbruikverhalen die aan mevrouw Halsberghe werden gemeld – die laatste dossiers bevonden zich trouwens in het Rijksarchief en zijn daar in beslag genomen – en de analyse van de inbeslagnames in Mechelen. U zult vermoedelijk later willen terugkomen op die kartonnen dozen. Ik kan alleen maar herhalen wat er al over gezegd is. De teruggegeven kartonnen dozen zijn de kartonnen dozen die niet ingescand waren en waarin geen verder onderzoek is gebeurd. Dat heeft geleid tot vier à vijf zware kartons (benaming voor een stapel ingebonden processen-verbaal, in een gerechtelijk onderzoek) gevuld met zware misbruikverhalen die uit de persoonlijke dossiers van de priesters kwamen. De fameuze kartonnen dozen hebben wel degelijk iets opgeleverd. Die zitten wel degelijk in het dossier en zijn wel degelijk onderzocht.

Op basis van die exploitaties heb ik fantastische tabellen opgesteld, ik heb toen Excel leren kennen. Zonder te liegen, de lijst van feiten is, zelfs in een heel klein lettertype, ellenlang. Op basis daarvan maakten we lijsten: aan wie werden de feiten

gemeld en wie komt in beeld voor schuldig verzuim? Op basis daarvan heeft de onderzoeksrechter onder andere in 2012 nog acht huiszoeken gedaan in alle bisdommen en in zes ordes en congregaties, waaronder de Broeders van Liefde en de salesianen, die op basis van de analyse van die 300 misbruikverhalen zeer duidelijk in beeld kwamen. Het schuldig verzuim is dus wel degelijk onderzocht in het dossier Kelk.

Ik heb het er al even over gehad, maar het is misschien toch belangrijk om de tijdspanne te vermelden van de feiten in het dossier Kelk die ook in mijn eindvordering staan.

De oudste feiten dateren van 1947, van een dame die u ondertussen allemaal kent en die ook in de reportages zat. Ik zal haar naam niet noemen. Ik weet niet of ze nog hier heeft kunnen getuigen. Ze is twee jaar geleden overleden. Het ging over feiten uit 1947. In plaats van een veroordeling van de priester werd zij opgesloten voor landloperij. Die dame belde me een paar keer per jaar. Ze is twee keer bij mij geweest. Ze stuurde me videocassettes met films over seksueel misbruik in de pleeghuizen in Ierland en dergelijke. Met die dame had ik een heel goed en warm contact.

Ik heb nog twee punten opgeschreven. Die 300 onderzochte feiten van seksueel misbruik, waarbij vooral naar het schuldig verzuim werd gekeken, betreffen op één zaak na – ik moet discreet zijn, want de raadkamer heeft die zaak afgelopen maandag in beraad genomen – verjaarde feiten, daders die overleden zijn of waren op het moment dat Operatie Kelk startte; van de 60 burgerlijkepartijstellingen waren 37 plegers al overleden. Of het ging om daders die al veroordeeld waren. Er waren ook klachten met burgerlijkepartijstellingen tegen priesters en geestelijken die al veroordeeld waren. Daar was de insteek om specifiek het schuldig verzuim te onderzoeken. Vandaar dat die onderzoeken niet onmiddellijk zijn stopgezet, maar wel werden gevoerd. Als er in een ander onderzoek een klacht wordt ingediend tegen iemand die dood is, zou de onderzoeksrechter het pakketje bij wijze van spreken zelfs niet aanvaarden, maar onmiddellijk teruggeven en zeggen dat de strafvordering is uitgedoofd. Dat hebben we hier bewust niet gedaan. De onderzoeksrechters en speurders zijn, voor feiten van 60 jaar geleden met daders die al overleden zijn, blijven zoeken naar bewijselementen of elementen die, minstens voor het slachtoffer wanneer dat later het dossier leest, aantonen dat de klacht is onderzocht, zodat voor sommige slachtoffers het plaatje van wat ze beleefd en meegemaakt hebben, een heel klein beetje duidelijker is geworden.

Soms heb ik het moeilijk met het beeld dat van het federaal parket wordt geschetst. Men doet alsof het federaal parket moedwillig en bewust in een soort afspraak met alle andere parketmagistraten, de procureurs, de procureurs-generaal en de vier opeenvolgende onderzoeksrechters er alles aan zou hebben gedaan om de velletjes van de ui eraf te halen en weg te gooien.

Ik wil nog iets aanhalen omdat u dat waarschijnlijk gefraspeerd heeft. Een aantal jaar geleden kwam de zaak van de Amerikaanse toptrainer van de Amerikaanse gymnasten in beeld. Nassar was onder andere de trainer van Simone Biles. Ik vond dat verschrikkelijk, maar het was wel heel illustratief hoe in deze tijden, waarin mensen weten dat ze met hun verhaal ergens terecht kunnen als ze misbruikt worden, die man jarenlang dat misbruik heeft kunnen plegen. Hij werd uiteindelijk veroordeeld voor – en ik vind dat een hallucinant cijfer – seksueel misbruik van 200 gymnastes. Het is dus niet eigen aan de Belgische slachtoffers van seksueel misbruik om te zwijgen. Een Frans of Iers slachtoffer of een Amerikaanse gymnaste zwijgen immers evenzeer. Het stilzwijgen van slachtoffers is verpletterend. Op het moment dat ze ermee naar buiten komen, zijn de feiten vaak verjaard en dat is ook voor ons een ongelooflijke muur waartegen we ons te pletter rijden.

Zal ik hier stoppen over dit aspect, mevrouw de voorzitter? Het andere deel van mijn uiteenzetting gaat over de duur van het onderzoek en dat is toch iets anders. Misschien wilt u eerst hierover vragen te stellen?

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de commissieleden. Zijn er al vragen? (Nee)

Dan doen we het in één geheel. U mag doorgaan, mevrouw Pellens.

Lieve Pellens: Ik kom nu tot de lange duur van het onderzoek. Ik begrijp dat dat u zich vragen stelt daarover. Ik heb echter hier en nu de kans om een aantal zaken toe te lichten en ik zal dat dan ook doen.

Ik ben gestart bij het federaal parket in 2003. Tot 2012 zat ik op de afdeling internationale samenwerking, wat mij ontzettend veel geholpen heeft in alle dossiers van aanslagen waarin Belgen in het buitenland helaas om het leven kwamen. Men heeft dan immers heel veel kanalen om te proberen zo veel mogelijk informatie te vergaren. Van 2012 tot 2016 zat ik op de afdeling internationaal humanitair recht. Het is in dat kader dat ik de zaak MH17 behartigd heb. Die zaak speelt ook een rol in de cadans van de werkzaamheden die heel sterk geïnterageerd hebben met de

behandeling van het dossier Kelk.

Wat ik en een aantal collega's trouwens doen ingevolge een aanbeveling van de parlementaire commissie na de aanslagen, werd bestendig op het federaal parket in de slachtoffercel. Ik vind dat nog altijd geen mooi woord, want wij zijn geen slachtoffers, maar willen er zijn voor de slachtoffers. Ik behartig dus nu samen met nog een aantal andere taken de slachtoffercel van het federaal parket.

Ik geef u nog een voorbeeld. Deze cel is officieel opgenomen in het koninklijk besluit over noodplanning. Na een terroristische aanslag moet er nu van in het begin iemand in het crisiscentrum zitten die enkel door de 'slachtofferbril' kijkt. Iedereen zit daar immers met de focus op de daders, maar ik of een collega zit daar met de focus op de slachtoffers.

Zo bevond ik mij dus in de avond en de nacht van 16 op 17 oktober 2023 na de aanslag op de Zweedse voetbalsupporters in het crisiscentrum om enkel alles op te volgen wat de Belgische en Zweedse slachtoffers betrof. Dat gaat bijvoorbeeld over een slechtnieuwsmelding in het buitenland. Het bleek immers dat een Zweed in Zwitserland woonde en niet in Zweden. Dat uitzetten naar de Zweedse ambassade gaat heel snel. Toen merkten we echter op dat een van de Zweden in Zwitserland woonde en niet in Zweden. Dat maakt uren verschil in de slechtnieuwsmelding aan de familie.

Voor de families is het onvergeeflijk als daarin fouten gemaakt worden. Het gaat ook over het beheer van de persoonlijke bezittingen en de staat waarin die worden terugbezorgd, over de mogelijkheid om het lichaam te groeten, over als parket meteen beseffen dat er een thanatopraxie nodig is. De nabestaanden van een van die twee Zweedse slachtoffers konden we geen laatste groet laten brengen aan een lichaam dat zich in die staat bevond. Die mensen waren ondertussen al onderweg, dus contacteerden we de begrafenisondernemer. De begrafenisondernemer met wie we samenwerkten voor de aanslagen van die maandagnacht vroeg om gevorderd te worden, zodat hij er onmiddellijk mee kon starten, opdat de familie op vrijdag de laatste groet kon brengen aan hun vader, die toonbaar was.

Ik vind dat opdrachten waarmee het parket zich eveneens bezig moet houden, al zijn niet al mijn collega's het daarmee eens. Ik geef een voorbeeld – en daarvoor ben ik zeer dankbaar voor mijn internationaal netwerk. Nabestaanden willen weten hoe hun geliefde is overleden en of die heeft geleden. Dat is de enige reden waarom ze het autopsieverslag willen lezen. Men laat mensen niet

zelf een autopsieverslag lezen, men zet er een justitieassistent bij en men zorgt ervoor dat een wetsdokter een en ander uitlegt. We proberen soms in hun plaats te bedenken waar ze nood aan zullen hebben.

Ik herinner me dat de familie van de jongeman die omgekomen is bij de aanslag in Istanboel op 1 januari 2017, het autopsieverslag wilde lezen. De papa, een fantastische man – en dat ontroert me nog altijd – zei dat hij vooral wilde weten of zijn zoon tijdens de schietpartij in die dancing een held was geweest, of hij zich had gemanifesteerd, of hij zich omgedraaid had en dus of hij de kogels in de rug of juist vooraan had gekregen. Hij heeft ze vooraan gekregen en dat was hetgeen die papa uit dat autopsieverslag wilde halen.

Die aanpak van de slachtoffercel is dus anders, ongeacht of het over dossier Kelk gaat. Bij aanslagen in het buitenland komen onze buitenlandse collega's ondertussen naar ons. Voor een keer komen de Fransen bij ons kijken om te vragen hoe we het hebben gedaan en welke fouten zij misschien hebben gemaakt na de aanslag in de Bataclan. Daar zijn immers drie foute identificaties gedaan.

Men wil het als familie nooit meemaken dat ze 24 uur later komen zeggen dat ze een fout lichaam hebben teruggegeven. Hoe frustrerend ook, dat moet altijd waterdicht zijn. De slachtoffers begrijpen dat niet, ze zijn dan kwaad en dan vangt men die kwaadheid op.

Ik verhul u niet dat al die dossiers, net zoals het dossier Kelk, emotioneel erg belastend en zeer arbeidsintensief zijn. Men moet zichzelf alsmaar opnieuw uitvinden. Ik heb gelukkig veel helpende handen – vooraleer u denkt dat ik het allemaal alleen doe. Vooral voor de contacten met de slachtoffers zijn er de slachtofferbejegenaars van de lokale en federale politie en de justitieassistenten, die al jarenlang fantastisch werk leveren, vaak in een-op-eenbijstand van slachtoffers van vreselijke drama's.

Ik ga ze nu even opsommen zodat u straks, in de timing die ik ga vermelden, zult willen begrijpen – of niet – dat ik zal verklaren dat ik ook met andere dingen bezig was, zoals rechtshulpverzoeken met Ierland over een grote dievenbende of met de gerechtelijke stagiairs op het federaal parket. De rest van het werk ging ook altijd door. Ik had zoveel ongelooflijk intense dossiers die draaiden, wat ik trouwens heel graag doe, want ik doe mijn werk doodgraag.

Ik som die dossiers, waarin ik alleen of met een collega heb gewerkt, chronologisch op. Een van de

vreselijkste dossiers, dat moet ik u niet vertellen, was het busongeval in Sierre in maart 2012. Ik kan er eigenlijk nog altijd niet over praten zonder emotioneel te worden. Omdat ik een babbelaar ben, heeft men mij toen gevraagd om, toen de Zwitserse procureur de families kwam toespreken, dat mee te omkaderen en in te leiden. Dat was afschuwelijk, maar het is wel die ervaring van toen, van met die slachtoffers te kunnen en te moeten spreken en het onderzoek toe te lichten, die mij daarna enorm geholpen heeft met de aanslag op het Joods Museum en de MH17.

De aanslag op het Joods Museum was in mei 2014 en de aanslag op vlucht MH17 gebeurde op 17 juli 2014. Het proces over de aanslag op het Joods Museum vond plaats in december 2019 en januari 2020. Dat was ook de periode waarin het dossier Kelk de eerste keer werd meegedeeld. De dochters van het in het Joods Museum vermoorde koppel waren doodsbang om naar Brussel te komen. Zij moesten komen getuigen op het assisenproces. Het contact via hun advocaten – ik hoefde hun niet persoonlijk een zakdoekje te geven, ik ben immers geen psychologe – was bijzonder intensief. Dat proces vond plaats midden in het eerste jaar dat het dossier Kelk voor de eerste keer werd meegedeeld.

Bij het neerhalen van vlucht MH17 boven Oekraïne op 17 juli 2014 vielen 6 Belgische slachtoffers op een totaal van 298 slachtoffers, waaronder 200 Nederlanders. Ik was 8 jaar lang het contactpunt voor de Belgische nabestaanden, maar ik was ook medeonderzoeker, de teamleider voor België. Op een gegeven moment moesten we, omdat Australië dat deed, berekenen hoeveel uren we daaraan hebben besteed. Dat klinkt belachelijk, maar dat gaat dan over duizenden uren. Los van het jarenlang durende en zeer intensieve onderzoek naar vlucht MH17, heeft het tot januari 2015 geduurd vooraleer ik daar niet meer elke dag mee bezig was. Die lichamen hadden zeer lang in het veld gelegen en de identificaties verliepen daardoor zeer moeilijk. Eén Belgische familie had aangegeven dat ze haar nabestaanden samen terug wilde. Ze wilde niet driemaal apart worden opgeroepen. Dat was pas in oktober 2014 mogelijk. Van juli 2014 tot oktober 2014 was dat bijzonder intensief omdat het onderzoek, toch voor mij, zijn gelijke niet kende.

Op menselijk vlak en rekening houdend met geopolitieke context, ons intussen helaas welbekend, was dit een zeer intensief dossier. Het proces is op 9 maart 2020 gestart, twee weken voor de lockdown. Natuurlijk ben ik daarnaartoe gegaan, dat hoorde zo, want de slachtoffers waren daar. Het was belangrijk dat België daar vertegenwoordigd was als lid van het

onderzoeksteam. Ik ben met een corona-infectie teruggekomen en werd op 19 maart zo goed als gehospitaliseerd, als een van de eersten, vlak voor de lockdown. Ik ben de lockdown dus vanuit mijn bed ingegaan. Daarna heb ik tijdens de lockdown wel twee andere grote projecten kunnen afwerken, waaronder de eerste eindvordering in het dossier Kelk.

Het MH17-proces startte op 9 maart 2020 en de uitspraak vond plaats op 17 november 2022 in Den Haag. Ik heb die bijgewoond met de nabestaanden. Op dat ogenblik had het proces over de aanslagen al bezig moeten zijn. Het is met uitstel aangevat. Na de veroordeling van vier daders voor het neerschieten van vlucht MH17 was er op 7 en 8 februari 2023 – gelukkig paste dat in de agenda over het assisenproces over de aanslagen – een afsluitende bijeenkomst voor de nabestaanden, waar de openbare ministeries van Nederland, Oekraïne, Australië en België, de onderzoekende landen, aan de nabestaanden meedeelden dat het onderzoek niet echt stopte, maar op een waakvlammetje ging.

Er waren ook de aanslagen op 13 november 2015 in Parijs. Ook daar was het federaal parket zeer intensief bij betrokken. We hebben ook een aantal van de medeplichtigen vervolgd in het proces Parijs-bis, dat ook op de Justitiasite plaatsvond. Daar waren grote linken en ik was ook betrokken bij dat onderzoek. Op een bepaald moment werden tijdens het assisenproces in Parijs enkele tientallen speurders of familieleden van de terroristen – aangezien zij veroordeeld zijn, mag ik dat woord nu gebruiken – gehoord. Bij een tiental van die getuigenverhoren moest ik aanwezig zijn overeenkomstig de Belgische wet, die voorziet in de aanwezigheid van een magistraat.

Ik was dus live vanuit België in de zittingszaal in Parijs, waar ik zo'n 8 à 9 getuigenverhoren heb gedaan in de loop van 2021. Ook hier ziet u weer de tijdsperiode 2020-2021-2022. Het dossier van de aanslagen in Zaventem en Maalbeek op 22 maart 2016 was, gezien de impact en de intensiteit, bijzonder arbeidsintensief. Gedurende maanden werkte men aan bijna niets anders. Om zich daar iets bij voor te stellen, kan men kijken naar de prachtige reeks *Lost luggage* die daarover werd gemaakt. Vooral de slachtofferbejegenaars van de luchthaven- en spoorwegpolitie hebben dit werk gedaan. Ik heb de taak voor het beheren en teruggeven van persoonlijke bezittingen op mij genomen en ik ben daar nog steeds verantwoordelijk voor. Er zijn immers nog steeds bezittingen die we zeer graag aan bepaalde nabestaanden willen bezorgen wanneer zij daar klaar voor zijn.

Tussen 2012 en 2024 zijn er 18 erkende terroristische aanslagen geweest waarbij Belgen om het leven zijn gekomen. Ik heb me persoonlijk beziggehouden met de aanslag in Stockholm op 7 april 2017. De uitspraak over de aanslag in Istanboel vond plaats op 7 september 2020, ook midden in een periode waarin het dossier Kelk voor de derde keer voor eindvordering op het federaal parket lag. Ik heb me op zeer veel momenten afgevraagd hoe ik al die borden draaiende hield, want ik heb ook een groot gezin. Ik kan met de hand op het hart zeggen dat ik eigenlijk de meeste weekends werk en dat ik sinds 2014, het jaar waarin vlucht MH17 werd neergeschoten, ook alle vakanties werk. Ik werk dus ook tijdens mijn twee weken zomervakantie in Frankrijk bijna elke dag. Dat is niet voor rechtshulpverzoeken, maar wel voor de dossiers van de slachtoffers.

Het dossier Kelk werd de eerste keer meegedeeld in september 2014. Dat was dus een paar maanden na het neerhalen van MH17. Mijn eerste eindvordering dateert van 9 november 2015. Dat was de allereerste keer, na de allereerste lectruur van dat dossier. Het dossier is ongeveer 2,5 à 3 meter breed en 1 meter hoog. Het minutieus opstellen van de eindvordering heeft mij drie volle maanden gekost, namelijk mei, juni en juli 2015. Ik heb mij toen enkel beziggehouden met het dossier Kelk en de eindvordering daarin opgesteld. Van 3 tot 7 november 2015, net voor de eindvordering werd neergelegd, was ik met de onderzoeksrechter op rogatoire opdracht in het dossier Kelk in Brazilië. Meteen na terugkomst – dat was op een vrijdag – heb ik op maandag de eindvordering neergelegd. Ik durf dus te zeggen dat een tijdspanne van een jaar een normale tijdspanne is wanneer men voor de eerste keer een dossier van die omvang leest en een eindvordering opstelt.

Wanneer de Hoge Raad voor de Justitie wijst op de te lange tijdspanne tussen het meedelen voor de tweede keer, na de bijkomende onderzoeksadnen en een aantal extra burgerlijke partijstellingen, tussen 13 september 2019 en 29 juli 2020 – dat zijn 10 maanden – dan vind ik dat ook, en velen met mij, een heel normale termijn. Ik heb u daarnet uitgelegd wat er in die periode ook gaande was, namelijk het proces van de aanslag op het Joods Museum. Er waren in die periode eveneens al vele voorgaande zittingen voor het proces van de aanslagen. In januari en februari 2020 waren er zittingen ter voorbereiding van het proces over de aanslagen, met honderden burgerlijke partijen waarvoor we begeleidende brieven met uitleg moesten versturen. De voorbereiding van zulke zittingen is heel arbeidsintensief. Het volstaat namelijk niet om te zeggen dat men zich een week opsluit, de vordering maakt en ze neerlegt. Telkens wanneer er een zitting is in het dossier Kelk, volgen

er namelijk altijd meerdere zittingen. Dat is niet een zitting en een beroep, maar een hele reeks zittingen die men op korte tijd moet kunnen verzekeren.

Mijn vordering dateert van 29 juli. Ik heb die tijdens de lockdown afgewerkt. In maart 2020 moesten we een andere absolute prioriteit afwerken op vraag van Koen Geens, na een bijeenkomst in december of januari met de slachtoffers van de aanslagen in het buitenland. Wij hebben toen de website www.aanslagenbuitenland.be gemaakt, nog iets waarin een parket niet zo onderlegd is. Ik nodig u uit om daar eens naar te kijken. We hebben daarin namelijk zeer veel tijd gestoken en vinden dat dat een zeer mooie wegwijzer is voor slachtoffers van aanslagen in het buitenland. Slachtoffers zeggen immers vaak dat de weg die ze moeten afleggen lang en de administratieve molen moeilijk is. Die website wil hen daarbij helpen. We hebben die website tijdens de lockdown in april en mei 2020 gerealiseerd. Ook voor die periode ben ik het er dus niet mee eens als men zegt dat een tijdspanne van 10 maanden te lang is. Dat is oprecht niet te lang voor iets van die omvang met de zittingen die daarop volgen.

De Hoge Raad voor de Justitie stelt wel terecht vast dat er een te lange periode is tussen de uitspraak van de KI in 2021 op de vordering van juli 2020 en de eindvordering die nu voorligt, waarvoor de raadkamer afgelopen maandag is samengekomen. De voorbereiding van het proces van de aanslagen, de voorbereidende zitting en de omkadering van alle voorbereidende procesmomenten – en dat zijn er in een assisenproces echt wel veel – startte echter in 2020. Toen zijn we daar met een kleine ploeg aan begonnen met de mensen van de justitiehuisen. Dat leidde tot aan de start van het proces in oktober-december 2022 tot een zeer intensieve samenwerking met heel veel van de betrokken actoren. Ik was zelf de trekker van twee van die teams en heb in totaal 83 voorbereidende vergaderingen gehad tot het proces zo goed en zo kwaad als het kon van start ging.

Ik heb ooit voor mezelf een lijstje gemaakt van de meer dan dertig taken die ik net voor en tijdens het proces en dus ook daar ter plaatse naar mijn beste vermogen heb proberen te behartigen.

Het proces is uiteindelijk gestart op 5 december 2022 en het duurde tot de uitspraak op 15 september 2023. Als ik al de tijd gevonden zou hebben om die eindvordering af te werken, dan zou het onmogelijk geweest zijn om dat te combineren met de zittingen van het assisenproces, omdat die een zeer onvoorspelbare agenda hebben. Zo hebben we voor het assisenproces negen

verschillende *horaires* of *tijdschedules* gehad. Zich engageren en een zaak, zoals Operatie Kelk, fixeren, met al de zittingen die erbij horen en die vervolgens inpassen in het proces van de aanslagen, zou alleen maar voor zeer grote problemen gezorgd hebben.

Los van het feit dat we dagelijks een aantal taken op ons namen, moet u weten dat de voorzitter van het assisenproces bij de start aangaf dat zij zich, vanwege haar onafhankelijkheid en noodzakelijke neutraliteit, niet kon inlaten met alle aspecten die betrekking hadden op de slachtoffers of met vragen of hun problemen. Zo maakte bijvoorbeeld de steeds wijzigende timing dat de Amerikaanse slachtoffers en de ambassade me contacteerden om te vragen wanneer ze moesten komen getuigen, want een van de slachtoffers, een paralympiër, ging naar de Olympische Spelen in Parijs en zei dat hij zijn planning niet op het laatste moment kon aanpassen om te komen getuigen in België, want er waren ook verplichtingen met haar paard en de Olympische Spelen.

De voorzitter heeft op dat moment gezegd dat ze zich er niet mee bezig kon houden, want dat zou haar neutraliteit niet ten goede komen. Dus stelde ze mij, Lieve Pellens en aanwezig in de zaal, aan als contactpunt. Wanneer ik van de assisenvoorzitter van een van de processen van de eeuw de opdracht krijg om het contactpunt van de slachtoffers te zijn, zult u al dan niet willen begrijpen dat ik in die periode niet op een zondag ineens bedacht dat ik onmiddellijk het dossier Kelk moest tekenen, buiten zetten en zien dat die agenda en die zittingen overeenstemmen met de timing van dat assisenproces.

Ineens zijn we bijna drie jaar later, met de uitspraak op 15 september 2023. Het idee was om enkele dagen op adem te komen en dan dossier Kelk te doen, maar op dinsdag startte de reeks *Godvergeten*, met nieuwe meldingen en drie weken later was er de Zweedse aanslag.

Mijn federale procureur, en ik steek dat niet onder stoelen of banken, was ondertussen al tien keer komen zeggen dat ik onmiddellijk die eindvordering moest maken. Ik antwoordde oprecht en eerlijk dat ik die eindvordering zou afmaken, afwerken en ervoor zou gaan, zodra ik tijd had. Dat is uiteindelijk in april gebeurd. We moesten immers ook al die rijksregisters raadplegen. Vele plegers waren zo oud dat we ze niet in het rijksregister terugvonden – iemand die geboren is in 1898 en mensen van 1917 of 1918 bijvoorbeeld –, wat maakt dat het soms heel wat voeten in de aarde had om zoiets te actualiseren.

De vordering is dus gekomen in april 2024.

Uiteindelijk was er een zitting eind november, de conclusietermijnen en een zitting op 13 januari 2025. Ook al was iedereen er op dat moment van overtuigd dat we naar de zevende versnelling moeten schakelen, dan nog is justitie een molen die traag maalt.

Ik ben bijna klaar met mijn uiteenzetting, maar na die 14 jaar dat het dossier hier is, is er iets dat van mijn hart moet. We hebben in 2015 al in een zeer uitgebreid persbericht het standpunt ingenomen dat de feiten verjaard zijn, de plegers overleden zijn en het schuldig verzuim verjaard is. Er zit immers zeker schuldig verzuim in, maar die feiten zijn al lang verjaard. We hebben in 2015 aangevoeld dat dat een bijzonder delicaat bericht was voor de slachtoffers. We hebben toen een heel mooi en uitgebreid persbericht gemaakt, dat ik ter beschikking kan stellen indien gewenst, omdat de kern van de boodschap dezelfde is.

In 2019 brachten we dezelfde boodschap. Het parket heeft natuurlijk niet gezegd 'het spijt ons', maar ook wij kunnen enkel maar vaststellen dat de feiten verjaard zijn, dat de plegers overleden zijn en dat we niet verder kunnen.

We horen nu soms dat er al 14 jaar gewacht wordt op uitsluitel, maar dat is enkel procedureel gezien. De raadkamer zal nu oordelen. Ik blijf voorzichtig, want ik weet ook niet wat de raadkamer zal oordelen, maar sinds 2015 is de boodschap dat het verjaard is en dat er geen monsterproces zal zijn, al gebracht. Die boodschap moet niet aanvaard worden, maar ze is wel al gebracht.

Bedankt voor het luisteren.

De **voorzitter**: Mevrouw Pellens, bedankt voor deze toelichting. Ik kan me voorstellen dat de commissie zeer veel vragen heeft.

Collega's, ik stel voor dat we het zoals gebruikelijk themagewijs proberen aan te vatten en volgens de voorschriften beginnen met de grootste fractie en de volgende keer met de kleinste fractie. Ik kan ook in het midden starten vandaag, maar dan rijst de vraag waar het moedige midden is. Ik zie dat sommigen van het moedige midden plotseling heel sterk in gedachten verzonken zijn.

Collega Auasti, bent u al eens gestart met de vragen? U mag vandaag de spits afbijten, tenzij u zegt dat iemand anders dat beter kan doen, maar dan beginnen we eens in het midden van de partijen en behouden we zo het evenwicht voor wie kan starten.

Khalil Auasti (PS): Tout d'abord, je vous remercie pour votre intervention et pour les détails

que vous nous avez donnés.

Nous voyons effectivement que vous avez pris connaissance du dossier. Le parquet fédéral avait donc une connaissance du dossier, que ce soit la manière dont les choses ont été instruites à travers la commission Halsberghe ou via la commission Adriaenssens.

Nous avons ensuite eu ce "trou" et ultérieurement une reprise et une fédéralisation du dossier.

Vous venez de citer une série d'éléments. D'autres l'ont été par vos prédécesseurs qui étaient assis à votre place. Je pense que c'est important que vous soyez là et j'aurais quelques questions à vous poser.

D'abord sur la première séquence. Même si la séquence juin, juillet, août, septembre 2010 n'était pas à proprement parler de la compétence du parquet fédéral, je serais aussi intéressé de voir votre regard sur ce qui s'est passé pendant cette séquence-là. Elle est en effet vraiment déterminante.

Nous savons que le parquet général gérait le dossier. Nous avons vu toute une série d'intervenants, que ce soit le président de la chambre des mises en accusation ou des juges d'instruction qui sont intervenus ici. J'ose espérer, parce que cette séquence est importante, que le parquet général interviendra rapidement aussi, notamment sur le fait qu'il y ait eu, dès le début de la procédure, une demande d'examen auprès de la chambre des mises en accusation sur la base de l'article 136 du Code d'instruction criminelle, dont tout le monde nous dit – que ce soit le président de la chambre des mises en accusation, les juges d'instruction qui étaient saisis et ainsi de suite – que c'est du jamais vu. Un 136 a certes déjà été vu en fin d'instruction mais, à ce stade des devoirs, c'est du jamais vu.

J'aimerais donc connaître votre regard – votre regard extérieur et de membre du parquet fédéral – sur cet élément, bien que vous n'étiez pas impliquée dans le dossier à ce moment-là. Je pense que c'est un élément qui est déterminant. J'aimerais donc savoir si, au regard des informations dont vous êtes en possession, il aurait pu être justifié que cet examen complet ait lieu à ce moment-là, sur la base de l'article 136 du Code d'instruction criminelle. Il est évidemment facile de refaire le match plusieurs années plus tard.

La seconde question que j'aurais aimé vous adresser dans un premier temps, ensuite nous verrons, est: comment expliquez-vous que, 15 ans après l'ouverture de l'instruction et 11 ans après

que le parquet fédéral ait indiqué – on l'a vu, c'est toute la question autour de ce fameux arrêt de mars 2014 – au président de la chambre des mises en accusation que l'instruction serait bientôt terminée, nous en soyons toujours là, toujours à discuter de ce dossier aujourd'hui?

Quels étaient les éléments qui ont justifié cette communication du parquet fédéral? Qu'est-ce qui a amené à ce que cette procédure soit elle-même discutée et discutable sur le fait de savoir si la présence des parties civiles devait avoir lieu ou pas, dès lors que la demande n'était qu'une levée de saisie mais que, suite à des demandes, il y a malgré tout une demande complémentaire d'examen de l'instruction sur pied de l'article 136 alinéa 2 du Code d'instruction criminelle et que, à ce moment-là, le droit des parties civiles à être présentes n'aurait pas été respecté, sans que jamais cet arrêt-là ne fasse l'objet d'un pourvoi en cassation?

Qu'est-ce qui justifie que, 11 ans plus tard, on en soit là? Qu'est-ce qui le justifiait à l'époque et quels étaient les éléments indiquant que l'instruction devait être clôturée? Voilà, en substance, les deux questions.

Lieve Pellens: Dat zijn wel twee grote vragen.

Allereerst de zomer van 2010. U moet weten dat ik geen zittingsmagistraat ben. Ik bedoel daarmee dat ik collega's heb die voortdurend met grote dossiers naar zittingen en processen lopen. Ik denk dat ik buiten het dossier Kelk zeer uitzonderlijk in de rechtbank kom. De procedures en het zuiveren van dossiers zijn dus voor mij geen vertrouwde dagelijkse bezigheid. Ik ben en ik was in 2010 bij internationale samenwerking, maar zoals ik daarna heb geschetst en zoals de federale procureur in de vorige parlementaire commissie al toelichtte, waren er afspraken dat dossiers die gemeld werden aan de commissie-Adriaenssens en waarin nog een gevaarsituatie zou bestaan, aan justitie zouden gemeld worden. Vorige vrijdag heeft hij hier een uiteenzetting gehouden die ik niet opnieuw kan doen. Dat is immers op het niveau van de beleids mensen geregeld.

Toen de huiszoeken in het dossier Kelk plaatsvonden, was dat voor mij niet zo onwaarschijnlijk. Jaren voordien was ik immers met dezelfde persoon – toen als onderzoeksrechter en nu als procureur – ook al huiszoeken gaan doen in Mechelen. Op zich was dat voor mij iets positiefs, omdat ik wel weet dat het belangrijk is om te investeren in zo'n materie. Ik kende ook alle speurders. Ik heb mij over de procedures die zomer geen vragen gesteld, omdat ik nu eenmaal wist dat dat erbij hoorde. Of het nu over zo'n gevoelige zaak

gaat of over een groot proces van een grote drugbende, er volgen altijd meteen procedureslagen.

Eind augustus, ik denk in het laatste weekend, ondervroeg men toenmalig minister De Clerck op televisie over die huiszoekingen en over wat er zou gebeuren met die feiten. Toen kwamen mijn naam en mijn rechtstreeks telefoonnummer onderaan in beeld bij *De Zevende Dag*. U moet begrijpen dat mijn focus dat eerste jaar, en zelfs die eerste twee jaar, met al die procedureveldslagen totaal niet lag op wie wat betwistte. Dat hoorde er immers bij. Ik dacht dat we op het einde van de rit wel zouden zien wat de meest wijzen onder ons, met name het Hof van Cassatie, daarover zou zeggen.

U vraagt wat ik daarbij dacht. Zoals bij de zaak-Dutroux, is er dan zo'n grote polarisering – en ik heb vertrouwen in justitie – dat dat voor mij geen speerpunt was. Ik was vanaf 1 september het meldpunt en zoals ik u al zei, zat ik in de eerste drie weken aan 80 meldingen. Omdat we merkten dat die meldingen moeilijk beheerd konden worden – vielen ze al dan niet onder Kelk, waren er ook mensen naar een lokaal parket gestapt? – hebben we vanaf maart beslist om de zaak te federaliseren en zo het overzicht te krijgen. De heer Delmulle heeft die coördinatieopdracht toegelicht en ik denk dat iedereen daarmee tevreden was.

Door het dossier nadien altijd grondig te lezen, heb ik er persoonlijk altijd een rustig gevoel bij gehad dat wat een rechtbank of KI ook zou beslissen, er altijd cassatiemogelijkheden waren. Cassatie heeft in dezen een aantal keer gemaakt dat de trein terug op het spoor stond, welke wagon er ook losgekoppeld moest worden. Al die procedureveldslagen zijn niet altijd mooi om zien, maar ik heb daar een rustig gevoel bij.

Het tweede stuk van uw vraag gaat over die zitting van maart 2014, die ik ook heb bijgewoond. De heer Delmulle en anderen zijn veel fijnbesnaardere juristen dan ikzelf, dat zal u misschien wel horen. Ik ben misschien diegene op het federaal parket die het minst met artikels goochelt, maar ik weet wel dat de procedure waarin we zaten en die ik natuurlijk voorbereide, geen procedure was waarin het parket al vordert. Meestal vordert een parket, bij een raadkamer of een KI: men staat recht of niet, en men vordert. Op die zitting vorderde het parket niets. Een andere partij heeft gevraagd om stukken waarover definitief beslist was dat ze uit het dossier moesten, terug te geven.

De heer Delmulle heeft me toen opgedragen om een zittingsnota te maken, omdat onze houding tot dan toe altijd was geweest dat het beter was die stukken niet terug te geven. De wetten daaromtrent

zijn aangepast, maar toen was het zo – zoals tot stand gekomen ingevolge de zaak-Van Noppen – dat als stukken uit een dossier verwijderd moesten worden, die ter griffie moesten blijven liggen ten behoeve van de verdachte, de dader, de in verdenkinggestelde. Daarom hebben wij ons, al was het bijna symbolisch, verzet en gezegd dat die stukken in het dossier moesten blijven.

Op het moment dat de KI besliste dat die stukken teruggegeven moesten worden, moesten wij dat uitvoeren. De heer Delmulle heeft u dat toegelicht. Ik kan dat niet beter dan hij herhalen. Had ik het gevoel dat daarmee een man overboord was? Nee, omdat ik het dossier drie keer helemaal heb gelezen, door de kartons met alle pv's die gebaseerd waren op de exploitatie van de stukken van Mechelen, door mijn contacten met de speurders. Ook nog voordat ik gehoord werd door de Hoge Raad, hebben de speurders mij gezegd dat zij de stukken hadden getrieerd, dat ze gekeken hadden wat waardevol was en dat ze daarvan processen-verbaal hadden opgesteld.

Ik had persoonlijk altijd het gevoel dat er geen man overboord was, omdat die stukken geëxploiteerd waren en in het dossier zaten. U kunt zeggen dat ik maar een magistraat van het federaal parket ben, maar ik word in mijn gevoel gesterkt, want wanneer werd gevraagd om die stukken opnieuw in beslag te nemen, heeft de onderzoeksrechter dat afgewezen. Men is dan naar de kamer van inbeschuldigingstelling getrokken die dat verzoek ook zeer gemotiveerd heeft afgewezen en daarbij heeft aangegeven dat de exploitatie van de stukken in het dossier zat.

De kloof tussen de perceptie, die ik zeer goed begrijp, zeker voor slachtoffers, en de realiteit is nogal groot. Ik ga niet de juridische discussie aan of ik onmiddellijk naar het Hof van Cassatie had moeten trekken. Ik sluit me aan bij wat de heer Delmulle daarover vorige week heeft gezegd. Als wij als openbaar ministerie telkens we geen gelijk krijgen automatisch naar het Hof van Cassatie zouden trekken, gaat men voorbij aan het feit dat wij ook de betere juristen zouden moeten zijn. Als het gaat om een standpunt dat geen kwestie van leven of dood betreft, gaat men niet altijd in cassatie als men ongelijk krijgt.

Greet Daems (PVDA-PTB): Dank voor uw toelichting. Ik wil even inpikken op uw aanwezigheid op die zitting in 2014. U was op de hoogte van de wraking van voorzitter van der Eecken. Waarom hebt u daarvan toen geen melding gedaan?

Lieve Pellens: Ik had deze vraag verwacht. Na vijf uur verhoor bij de Hoge Raad kan iets al weleens

anders overkomen. Ik was me er natuurlijk van bewust dat hij daar zetelde en ik was me er natuurlijk ook van bewust – het zou erg zijn als dat niet zo was – dat hij zich had neergelegd bij de wraking en zich spontaan had teruggetrokken. Ik heb me in een flits de bedenking gemaakt: daar zitten twee raadsheren en voorzitter van der Eecken. In diezelfde flits dacht ik oprecht dat hij een eerbiedwaardige, grijze en wijze kamervoorzitter was, die toch wel wist of hij daar mocht zitten. Stelt u zich voor dat ik hem zou hebben gevraagd of hij daar wel mocht zetelen? Als ik me echt zorgen had gemaakt, had ik kunnen vragen om de zitting even te schorsen om te kunnen terugkoppelen of het wel mocht. Ik zeg u oprecht, ik hoef daarover niet te liegen... Als ik dat had opgeworpen en men vervolgens een andere kamer had samengesteld, dan zou dat voor de teruggave van die dozen... Ik spreek voor mezelf, niet voor de slachtoffers, voor de perceptie en de procedureveldslagen. Ik heb me in een flits de bedenking gemaakt dat hij wel wist wat hij deed.

U hebt ondertussen wel gemerkt – het federaal parket behandelt meestal alleen de specialere zaken – dat wij vaak naar elkaar terugkoppelen. Ik ben niet de grote cassatiespecialist. Ik ben ook niet teruggegaan naar het federaal parket om mijn sectieverantwoordelijke of de federale procureur te melden dat de heer van der Eecken daar zetelde. Ik heb dat toen niet als problematisch geïnterpreteerd, maar ik begrijp de perceptie perfect. Ik heb daarover dus niet bewust gezwezen.

Axel Weydts (Vooruit): Het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie noemt dit zeer duidelijk een disfunctie, maar u bent het daar blijkbaar niet mee eens?

Lieve Pellens: Als andere mensen dit een fout vinden, dan kan ik zeggen dat het een mogelijkheid was geweest om dit op te werpen en de zitting te schorsen. Het is echter een kwestie van evaluatie. Volgens mijn evaluatie kan het niet echt als een fout worden beschouwd. Ik kan daar niet meer over zeggen. Ik snap wat u bedoelt. Op zich ben ik het er niet mee eens dat men dit een disfunctie noemt. Naast de kamervoorzitter van een hof van beroep zetelen ook andere raadsheren, en het komt het openbaar ministerie dan niet toe om in vraag te stellen of hij wel mag zetelen. Dat is misschien niet helemaal een duidelijk antwoord, maar ik vind de term disfunctie nogal zwaar, maar ik snap de (...)

Axel Weydts (Vooruit): Van die voorzitter, de heer van der Eecken, die u een oude, grijze en wijze man vindt, had ik toch een andere perceptie bij zijn aanwezigheid in deze commissie, maar dat doet niet ter zake. Zijn arrest werd twee keer

gecasseerd. Dat is toch een markant feit in de gehele tijdlijn van dit onderzoek. Tijdens zijn ondervraging bleek dat hij, al dan niet toevallig, telkens voorzitter was bij die eerste twee belangrijke arresten. Ook bij het laatste arrest, waardoor alle belangrijke stukken werden teruggegeven, zetelde hij weer. Als ik dat dossier van a tot z had gevolgd, zou ik me daarbij wel vragen hebben gesteld. Iemand wiens arresten twee keer gecasseerd werden, was opnieuw voorzitter bij de beslissing over een zeer belangrijke vraag. Ik begrijp de perceptie ergens wel. Alle benodigde stukken waren gescand vooraleer de dossiers werden teruggegeven. Ik zou het wel hebben opgemerkt of het minstens vreemd hebben gevonden dat hij opnieuw voorzitter was. Begrijpt u dat dit voor de slachtoffers en voor ons zeer moeilijk te begrijpen is?

Lieve Pellens: Ja, ik begrijp dat zeker. Ik heb het daarnet al gezegd en ik meen dat ook oprecht: zulke procedureveldslagen, die groter zijn naarmate de gevoeligheid van het dossier, waren er ook in de zaak-Dutroux. Bij elke rechter die een andere beslissing nam, waren er meteen mensen die het ermee eens waren en mensen die het er niet mee eens waren. U moet weten dat ik nog altijd absoluut het volste vertrouwen heb in het hele systeem van justitie. Als er al eens een KI of een raadkamer een beslissing velt waarvan ik persoonlijk meen dat die niet goed is voor het onderzoek... Hier is men telkens naar het Hof van Cassatie gegaan, dat de rechterlijke beslissing verbroken heeft, waarna de zaak weer naar een KI ging. Op het einde van de rit, aan het einde van al die veldslagen, zit alles wat ik nodig heb voor het onderzoek in dossier Kelk er nog in.

Ik had niet het gevoel dat er mij, als lid van het openbaar ministerie, dingen werden ontnomen. Ik spreek dan niet over hoe de slachtoffers en hun raads mannen dit aanvoelden. Ik heb het volste vertrouwen in de beroepsinstanties, de KI en het Hof van Cassatie. Ik weet dat dit verschrikkelijk vakjargon is, maar er zijn een aantal dingen beslecht, dat zit er helemaal in en dat is oké. U zegt dat ik toch had moeten opmerken dat hij twee keer een KI voorzat, maar dan denk ik: het Hof van Cassatie heeft dat verbroken. Het systeem werkt.

De voorzitter: Het lijkt me zinvol een soort van technische of juridische nota te maken over de redenen voor de wraking. We hebben daarover vorige week ook gediscussieerd. Er is enerzijds een aanvoelen en anderzijds de juridische realiteit, die niet altijd sporen. Zeker aan de slachtoffers is dat moeilijk uit te leggen en het zal ook onze taak zijn om dat te doen. Het moet niet onmiddellijk gebeuren, maar het zou nuttig zijn een nota uit te werken over de omstandigheden waarin wraking

mogelijk is, opdat we de feitelijke en juridische realiteit met elkaar kunnen vergelijken. Dat zal ons helpen bij het maken van onze beoordeling.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, dat is een goede suggestie. Ik heb die vorige week ook al gedaan. Ik denk dat dat belangrijk is voor ons onderzoek.

Mevrouw Pellens, dank u voor uw uitleg. Wat de specifieke vraag rond de wraking betreft, probeer ik uw argumentatie te begrijpen. U zegt dat u zich in een flits die bedenking hebt gemaakt. U zegt ook dat het een eerbiedwaardige kamervoorzitter was, die dus wel zal geweten hebben wat kon of mocht. Een eerste vaststelling is dat u het wist, u hebt het niet over het hoofd gezien. U was er zich van bewust dat er enkele jaren voordien een probleem was geweest en dat die persoon opnieuw zetelde. U wist het, maar u wist ook hoe gevoelig het lag voor de slachtoffers en voor de burgerlijke partijen. Zij waren al twee keer niet uitgenodigd. U verwees naar het belang van het Hof van Cassatie, maar het Hof van Cassatie had ook gezegd dat die burgerlijke partijen totaal ten onrechte niet waren uitgenodigd. Op die zitting waren zij ook niet aanwezig.

U zei daarnet dat het niet aan het openbaar ministerie was om het op te werpen of te oordelen, maar wie anders had het moeten doen? De advocaten van de burgerlijke partijen waren immers niet aanwezig. U wel. Als de voorzitter het zelf niet doet, wie anders kan het doen? U.

Ik heb heel veel eerbied voor magistraten, ik ben zelf 20 jaar advocaat geweest. Eerbied staat echter los van het recht. Men kan heel veel eerbied hebben voor iemand, maar op een bepaald moment moet men met alle respect aangeven dat er mogelijk een probleem is. Hebt u niet te veel eerbied gehad voor die voorzitter, wetende hoe belangrijk het was voor de slachtoffers die niet aanwezig waren? U hebt in uw inleiding geschetst hoe belangrijk u het vindt dat de slachtoffers en hun rechten gerespecteerd worden. Dat lijkt contradictorisch.

Lieve Pellens: Het is niet omdat ik dat niet om de zoveel weken doe dat ik, wanneer ik naar zo'n zitting ga, letterlijk het wetboek erbij neem en naga wie opgeroepen moet worden, wie wat zegt en of ik een schriftelijke nota moet neerleggen. Ik ben wel mee met het uitgangspunt. Zoals de heer Delmule heeft toegelicht, zaten wij voor ons in een procedure 136, waarbij de burgerlijke partijen niet worden opgeroepen. De KI kan menen dat die moeten worden opgeroepen, maar dat is niet aan het openbaar ministerie. Zelfs het openbaar ministerie moet daarin niet gehoord worden, maar

kan gehoord worden. Het is gebruikelijk dat dat gebeurt om een standpunt te geven over de stukken.

Ik begrijp perfect wat u zegt, maar het federaal parket is niet naar die zitting gegaan met het gevoel dat de burgerlijke partijen misschien opgeroepen hadden moeten worden. Ik denk dat het al is aangehaald: er loopt een procedure aangaande de teruggave aan het gemeenschappelijk opvangpunt van dossiers die destijds bij de commissie-Adriaenssens in 2010 in beslag zijn genomen. Dat is voor ons dezelfde procedure. Ik heb alle burgerlijke partijen laten oproepen op die zitting. Ze zijn niet gekomen en hebben zich niet laten vertegenwoordigen. Dat mag, dat is perfect hun recht.

In dat specifieke onderdeel waarbij men na nietige huiszoekingen beslist dat stukken moeten verwijderd worden en men op het einde zegt dat ze ter griffie neergelegd moeten worden, bent u, de wetgever, ons al tegemoetgekomen en hebt u die situatie al verduidelijkt. Er moet worden gezegd "ter griffie" en dan naar wie. De enige keren dat ik dat zelf heb meegemaakt in mijn carrière, ging één keer over een luxeauto van de vriendin die toevallig ter plaatse was op de dag van de huiszoekingen in een Zwitsers dossier, en een andere keer over laptops, waarbij men vroeg om de gegevens van de laptops te downloaden en daarna de laptops terug te geven. Het idee dat over stukken die ter griffie liggen, nog ruzie moet worden gemaakt naar wie ze gaan, daarin is de wetgever ons ondertussen tegemoetgekomen. Op dat moment gold echter nog, op basis van het voorgaande in het dossier-Van Noppen, dat stukken die uit een dossier verwijderd werden en eigenlijk nietig waren – die waren besmet en die mocht men niet gebruiken –, nog altijd door een dader ten ontlaste konden gebruikt worden. Door de dader, ten ontlaste.

Nee, ik ben daar met een zuiver geweten naartoe getrokken. Ik heb niet gedacht dat er mensen weer niet waren opgeroepen, omdat het zo'n nicheprocedure was of misschien was het toen niet duidelijk.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De discussie is niet of men terecht of onterecht de burgerlijke partijen niet op die zitting had uitgenodigd. We weten dat ze niet hoefden uitgenodigd te worden. Dat is ook niet het punt. Maar door het loutere feit dat ze er niet waren, konden ze die wraking niet opwerpen. U was de enige in de zaal die dat kon doen. Dat is het punt dat ik wou maken.

Lieve Pellens: Dat snap ik, maar zoals gezegd, kan ik niet *back in time* gaan en zeggen dat ik een

schorsing van de zitting had moeten vragen. Ik heb dat nu op de eerste zitting in december voor de raadkamer wel meteen gedaan. Ik heb een schorsing gevraagd om even te bekijken of we op die manier verder konden. Ik begrijp uw punt.

Axel Weydts (Vooruit): Ik heb nog één specifieke, maar niet onbelangrijke detailvraag. De heer Delmulle heeft hier vrijdag verklaard dat hij zelf op voorhand niet op de hoogte was van het feit dat de heer van der Eecken zou voorzitten. Hij verklaarde dat het hem zou verbazen dat u dat wel wist. Mijn vraag is heel eenvoudig. Was u op voorhand op de hoogte dat de heer van der Eecken zou zetelen of hebt u dat op het moment zelf vastgesteld?

Lieve Pellens: Ik heb dat op het moment zelf vastgesteld. De enige keren dat ik het op voorhand soms eens naging, was bij de raadkamers, omdat ondertussen in de Brusselse Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep al zoveel rechters in die zaak hebben gezeteld. Zo zijn meerdere onderzoeksrechters ondertussen trouwens rechter geworden. Ik ben altijd alert, net omdat ik de rode draad ben, voor wie zetelt. Niet wegens een wraking, maar omdat een rechter al in een andere hoedanigheid gezeteld kan hebben. Ik let daarvoor op.

Pour la petite histoire, toen ik de raadkamer, zo heet het bureautje achter de KI, binnenkwam, zag ik daar professor Senaeve zitten. Dat was de zeer strenge prof personen- en familierecht van wie ik les had gehad. Hij was en is een heel strenge man. Na zijn academische carrière is hij raadsheer geworden. Ik kwam dus in de raadkamer binnen en ik dacht dat professor Senaeve als voorzitter ging zetelen. Ik weet dus absoluut niet op voorhand wie er zetelt. Dat was toen ook niet het geval.

Axel Weydts (Vooruit): U hebt gezegd dat u het soms wel op voorhand opzoekt, omdat u wilt weten of die al eerder heeft gezeteld. Hier deed u dat niet, in een dermate gewichtig dossier. Waarom niet?

Lieve Pellens: Voor de raadkamers doe ik dat, maar die weten dat zelf natuurlijk ook wel.

Axel Weydts (Vooruit): Maar niet voor de kamer van inbeschuldigingstelling?

Lieve Pellens: Nee, dat maakt, bijvoorbeeld, dat om nu een rechter te vinden die de zaak Kelk in de raadkamer kan behandelen, men een hele reeks mensen moet uitsluiten.

Pierre Jadoul (MR): Merci Madame Pellens pour les explications que vous nous donnez et pour le fil conducteur que vous avez tracé. Personnellement, j'ai trois points sur lesquels je voudrais avoir votre

point de vue.

Le premier concerne le moment où ce dossier est fédéralisé, c'est-à-dire qu'il est transmis ou pris en charge par le parquet fédéral, sauf erreur, le 8 mars 2011. Dans votre esprit, à l'initiative de qui ce dossier est-il fédéralisé, qui prend cette décision, qui formule la proposition, qui est impliqué dans une décision et comment cela s'est-il passé concrètement? Je ne discute pas la décision en soi, mais je voudrais savoir comment cette décision de fédéraliser le dossier intervient.

Deuxième point, on a bien conscience de la bataille de procédures qui est intervenue dans la première phase de cette enquête. Elle explique – alors, est-ce qu'elle le justifie? –, elle explique en tout cas, la lenteur au démarrage ou les difficultés pour cette enquête de prendre sa place. Je reste quand même sur ma faim par rapport au délai global. La chambre des mises a siégé lundi, si je suis bien informé. On parle d'un démarrage en 2010, nous sommes en 2025. Pour un justiciable lambda, c'est quand même difficilement admissible. Je ne porte aucun jugement sur qui que ce soit et certainement pas sur vous, mais j'ai quand même beaucoup de mal à accepter qu'un dossier qui démarre en 2010 fasse l'objet d'un règlement de la procédure en 2025 ou d'une ébauche de règlement de la procédure en 2025 et donc, avec les délais que nous connaissons, quand ce dossier verra-t-il sa fin?

Troisièmement, sans aucune arrière-pensée, on a dans les fardes de réserve un certain nombre de correspondances qui sont parfois ce que je qualifierais d'un peu trash en termes d'expression entre des magistrats, que ce soit le procureur du Roi, le procureur général, les juges d'instruction, entre eux, on est quand même dans un contexte qui moi, personnellement, me surprend un tout petit peu en termes de collaboration des acteurs. Ma question est donc très précise: avez-vous, ou quelqu'un dans votre entourage a-t-il, à un moment précis, subi quelque pression que ce soit? À quel niveau et éventuellement dans quel contexte? Je vous remercie.

De voorzitter: Aangezien dit drie vragen waren, stel ik voor te beginnen met het moment waarop het dossier gefederaliseerd werd. Collega's kunnen daar indien gewenst op inpikken. Op die manier behandelen we de gebeurtenissen chronologisch.

Lieve Pellens: Door de federalisering kon het onderzoek in dossier Kelk beter gevoed worden met de dossiers uit de meldingen. Het liet ook toe efficiënter te werken met die meldingen. Een parket kan in een lopend gerechtelijk onderzoek niet om

de twee weken een kantschrift of brief sturen naar de onderzoeksrechter met de vraag of hij gevat is met de feiten lastens pater X in Zevenkerken in 1973. Dat was compleet inefficiënt. U hebt zelf gezegd dat het in het begin behoorlijk gespannen was. We hebben in het begin geprobeerd om in de luwte ons werk als meldpunt te doen. Ik was als soldaat van het federaal parket niet betrokken bij de manier waarop dat in zijn werk is gegaan en wie met wie sprak. Het is niet het enige dossier dat gefederaliseerd werd. Wij doen dat regelmatig. Er is een vaste werkwijze van aanmelding en federalisering. Ik weet niet waar u met uw vraag naartoe wilt, maar hoe het dossier concreet gefederaliseerd was, kan ik niet toelichten, want daar was ik niet bij betrokken. Toen het gebeurde, dacht ik wel dat dit het gemakkelijker zou maken om te werken met die 115 dossiers die we toen al hadden.

Leentje Grillaert (cd&v): In een van de vorige hoorzittingen heb ik genoteerd dat het meldingsdossier in oktober werd opgemaakt en dat de federalisering in maart plaatsvond. Er zit toch wel een lange periode tussen de eerste vraag tot federalisering en de uiteindelijke federalisering. Wat is daar de reden voor? Waarom heeft dat zo lang geduurd?

Lieve Pellens: Ik moet het antwoord op uw vraag volledig schuldig blijven. U zegt dus dat het Brusselse parket het dossier Kelk al in oktober zou hebben aangemeld bij het federaal parket?

Leentje Grillaert (cd&v): Ik heb genoteerd dat er in oktober een meldingsdossier is gemaakt en dat het pas in maart werd gefederaliseerd. Waarom heeft dat zo veel maanden geduurd?

Lieve Pellens: Ik kan daarover terugkoppelen en informatie aan de commissie bezorgen. Ik herinner me absoluut niet wanneer dat zou zijn gebeurd.

Alexander Van Hoecke (VB): U stuurde de dossiers naar lokale parketten, aangezien zeer veel slachtoffers u rechtstreeks contacteerden. Hoe verliep de coördinatie, die rode draad? Koppelden de parketten zelf terug? Hoe hield u contact met de lokale parketten? Koppelden slachtoffers ook terug? Zat er een systeem of rode draad in die wirwar van terugkoppelingen? Of verliep dat relatief onoverzichtelijk?

Lieve Pellens: Ik vond het niet onoverzichtelijk. Ik vond net dat deze werkwijze structuur bracht. Alle lokale procureurs en de procureurs-generaal stonden telkens in kopie bij de melding van een dossier. Dat klinkt nogal administratief en log, maar bij alles wat werd uitgestuurd, of het nu naar Ieper, Hasselt of Luik was, waren die vijf procureurs-

generaal telkens op de hoogte. De afspraak was om terug te koppelen indien er in een dossier sprake was van schuldig verzuim. Dat is ook gebeurd. U hebt daar blijkbaar vrijdag cijfers over gevraagd.

Twaalf keer heeft een lokaal parket een mooi pakket teruggestuurd met de melding dat het elementen bevatte die zinvol konden zijn voor het dossier Kelk. Ik denk dat ik drie of vier keer zelf een dossier heb opgevraagd om het bij te voegen. Ondanks het feit dat dit tientallen feiten betreft, mag men niet vergeten dat men na verloop van tijd al deze feiten wel kent. Toen de reeks *Godvergeten* begon, wist ik na één minuut van de eerste getuigenis al om wie het ging, zonder ik van alle mensen het gezicht ken. Dat overzicht zit voor een stuk bij de speurders, bij de onderzoeksrechter en bij mij. Als men iets uitstuurde dat geen deel uitmaakte van het onderzoek in het dossier Kelk, maar dat voor de zoveelste keer betrekking had op De Ziltten in Roeselare, Zevenkerken of andere plekken waar vrij veel misbruik was, dan wist men ook dat het zinvol was om dit na onderzoek aan het dossier Kelk te voegen.

Op een bepaald moment hebben we wel gedacht dat er meer mensen zouden gaan spreken, in de gedachte dat er voor elke mens die spreekt vier zijn die zwijgen. Dat is echter niet gebeurd. Op een bepaald moment zijn er tijdlijnen gemaakt om na te gaan wanneer het misbruik plaatsvond, wanneer het desgevallend gemeld werd en naar waar de pleger werd overgeplaatst. Die structuur zat goed ineen.

Vorige vrijdag werd gezegd dat het federaal parket niet de boze schoonmoeder van alle parketten is. Dat is onze rol niet en dat mag die ook niet zijn. Het is niet aan ons om een parket op het matje te roepen wanneer we een jaar later vaststellen dat een dossier geklasseerd werd wegens verjaring. Ten eerste was het in dit geval nogal logisch dat de meeste feiten verjaard zijn. Dat overzicht was en is er echter wel. Ik had en heb er vertrouwen in dat de lokale parketten het dossier terugkoppelden wanneer dat moest.

Inzake een of twee meer bekende plegers van verjaarde feiten hebben we zelf dingen opgevraagd, als het dossier al niet klaarlag op het lokale parket om opgestuurd te worden. Dat is geen enorm grote input, maar ik heb niet het gevoel dat we daar iets gemist hebben of het dossier uitgekleeft hebben. Het federaal parket heeft echter geen controlefunctie ten opzichte van de lokale parketten.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik wil wat dieper ingaan op de federalisering. Voor alle

duidelijkheid, ik vond het ook logisch dat het dossier gefederaliseerd werd. Ik zal die beslissing niet ter discussie stellen. Uit de werkfardes blijkt trouwens ook dat de vraag is gesteld door de procureur des Konings en door de procureur-generaal. Ze waren het er allebei over eens dat het dossier gefederaliseerd moest worden. Dat er een zekere tijd verliep tussen de initiële vraag en de finale beslissing had blijkbaar te maken met de procedures die hangende waren voor de KI. Men wou die afwachten alvorens te beslissen.

Ik wil een algemene vraag stellen. U hebt heel veel ervaring met de federalisering van dossiers. Welke elementen zijn volgens uw ervaring belangrijk om een dossier te federaliseren? Wanneer zegt men dat het beter is om een dossier al dan niet te federaliseren? Waarom doet men het of wanneer doet men het? Algemeen, los van het dossier.

Lieve Pellens: In het algemeen, bijvoorbeeld omdat er een zekere knowhow is op het federaal parket, zoals bij cybercrime. In het dossier Sky ECC is door veel parketten verschrikkelijk hard gewerkt, maar het moederschap was eerst een dossier op het federaal parket. Als er dus een grote knowhow is in een bepaalde materie, zit het bij ons.

Ook, en dat is bijna letterlijk volgens de wet, als het in die mate om meerdere arrondissementen met een zeer grote buitenlandse dimensie gaat, neemt het federaal parket dossiers over. Ik moet zeggen dat we dat in 22 jaar nog nooit tegen de zin van een parket hebben gedaan. We hebben nooit aangedrongen om een dossier te federaliseren omdat wij het beter zouden doen. Ik zeg ook niet dat we het beter doen. Soms hebben we meer mogelijkheden, meer politiecapaciteit en hebben we, bijvoorbeeld, geen magistraat die op dat moment zeven grote drugdossiers in de haven van Antwerpen doet, maar, bijvoorbeeld, wel twee, bijvoorbeeld de Aquino's of andere zaken.

Dat heeft zijn plek bij ons.

In het dossier Kelk was het niet duidelijk hoeveel er op ons afkwam, hoeveel er al bij de lokale parketten zat, hoeveel dossiers we zouden moet opvragen van feiten en veroordelingen die dateerden van 1995 tot 2010, de niet-verjaarde feiten. Om het overzicht te bewaren, was het logisch dat dat dossier bij ons kwam.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik ben het daarmee volledig eens, want het ging om verschillende arrondissementen. De klachten kwamen ook van overal in het land. Men federaliseerde het dossier. Ik heb begrepen van de heer Delmulle – dat wisten we 10 jaar geleden overigens al – dat jullie de dossiers vervolgens

naar de lokale parketten stuurden. Eerst federaliseert u ze en zegt u dat alles naar u moet komen, omdat er redenen zijn om te federaliseren. Wat deed u vervolgens? De dossiers naar de parketten sturen met de vraag om op de hoogte te worden gesteld van de vonnissen en arresten die werden gevelde en om de elementen van schuldig verzuim te verkrijgen, wanneer zij die ontdekten. U kreeg de dossiers en u stuurde ze weer weg, terwijl u net omwille van die helikoptervisie het dossier had gefederaliseerd. Is dat niet contradictorisch?

Lieve Pellens: Neen, omdat net die helikopterpositie ons toelaat om te bekijken wat zinvol en nuttig is. Weer dat internaat, weer die pleger. De rest, de vele resten gaan bijvoorbeeld over een dame die 10 jaar lang als huishoudster is misbruikt door een inmiddels 30 jaar geleden overleden priester. We laten die dame door het lokale parket oproepen. Indien het lokale parket na onderzoek meent dat er een element van schuldig verzuim is, dan koppelt dat parket dat terug.

Federaliseren betekent niet dat we alles bij elkaar kappen. Dan zouden we slechte dossiers voor de rechtbank brengen. Dat doen mijn collega's die met de grote dossiers van drugs of mensenhandel bezig zijn ook. Wij noemen dat 'afknippers'. Dat woord zou ik in het dossier Kelk nooit durven te gebruiken. Dat worden de 'afknippers' genoemd, omdat een criminele organisatie niet meer zoals vroeger bestaat uit vijf mannen en een capo, de man die de touwtjes in handen had.

Als men efficiënt wil vervolgen, en heel soms doen we het niet en dan staan we in justitie met over de honderd verdachten voor een waanzinnig proces, moeten we kunnen zeggen dat we bepaalde dingen voorlopig niet doen. Maar als het moet en als blijkt uit het onderzoek dat lastens een van de bisschoppen zelfs een niet-verjaard feit van schuldig verzuim bestaat, dan komt het terug.

Federaliseren wil niet zeggen dat we alles in één groot monsterdossier gieten.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat is de argumentatie die u geeft, maar men moet er dan wel op kunnen rekenen dat de resultaten van het onderzoek in al die lokale parketten ook terugkomen naar het federaal parket. Anders heeft het geen zin. U hebt gezegd dat u in 12 van de meer dan 300 dossiers elementen van schuldig verzuim hebt binnengekregen. Hebt u in elk van die meer dan 300 dossiers telkens mededeling gekregen van het gevolg dat aan het dossier werd gegeven, of het nu gaat om een verjaring, een buitenvervolginstelling door de raadkamer, een vonnis in een correctionele rechtbank of hof van beroep? Hebt u voor elk van die 300 dossiers

telkens de feedback gekregen?

Lieve Pellens: Nee, en dat is ook niet *as such* gevraagd. We kunnen dat wel opzoeken in het systeem MaCH, dat een beetje verouderd is.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De heer Delmulle zei vorige week dat de feedback gevraagd was, dat de dossiers naar de lokale parketten waren gestuurd met die twee expliciete vragen.

Lieve Pellens: Ja, maar hij had zich vergist over welk type het ging. Het betrof niet de 300 meldingen. Daarvoor vroegen we het niet. We hebben het expliciet gevraagd voor de 57 dossiers die de onderzoeksrechter uit zijn saisine heeft gehaald, zeggende dat het ging om ernstige feiten die echter lokaal onderzocht konden worden. Voor die 57 feiten die uit het dossier zijn gehaald, hebben we een terugkoppeling gevraagd. Daarvan bestaat een lijst die in november of december 2023 ter beschikking is gesteld van de commissie die is opgericht in het Vlaams Parlement, die op een bepaald moment cijfers opvroeg over alle seksueel misbruik.

Die lijst kan ik u bezorgen. Ik wil daarbij wel de kanttekening maken dat dat met naam en toenaam is van plegers en slachtoffers en dat die informatie GDPR-gewijs met de nodige discretie moet worden behandeld. Voor die 57 is het gevraagd en voor de 300 niet.

Die oefening zijn we ongeveer een jaar geleden beginnen te maken. Een medewerkster heeft in MaCH, wat niet altijd een even performant systeem is, voor ongeveer 250 van de 300 meldingen goed kunnen zien of ze geklasseerd of verjaard waren, of de dader overleden was enzovoort. Een vijftal keer stond er "raadkamer – chambre de conseil". Daar zouden we kunnen opvragen welk vonnis daaruit is gevolgd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Nu brengt u me wel een beetje in verwarring met uw antwoord. De heer Delmulle heeft immers niet gezegd dat alleen voor die 57 dossiers gevraagd was om feedback te geven. Ik heb begrepen, maar misschien heb ik het verkeerd begrepen vorige week, dat die vragen voor alle dossiers aan de lokale parketten waren gesteld.

Daarnet hebt u gezegd dat het bij een federalisering belangrijk is om een globaal helikopterzicht te houden, maar als enkel in 57 van de meer dan 300 dossiers wordt gevraagd om die feedback te geven, dan is het duidelijk dat er geen volledige feedback was en dat het helikopterzicht ontbrak. Waarom is dat niet gevraagd in de andere

dossiers?

Lieve Pellens: De heer Delmulle heeft mij met betrekking tot die cijfers aangegeven dat hij het fout had begrepen en dat zijn antwoord niet ging over de 300 uitgezette meldingen, maar over die specifieke 57 die uit het dossier kwamen. U hebt het niet fout begrepen, maar hij heeft het antwoord gegeven voor een ander type dossiers.

Ik ben het niet met u eens, want in mijn uiteenzetting heb ik ook gezegd dat er – natuurlijk is dit maar het topje van de ijsberg – 300 onderzochte dossiers in het dossier Kelk zaten, van mevrouw Halsberghe, de heer Devillé en de huiszoekingen. Die zitten er allemaal in en telkens opnieuw komt men tot de vaststelling dat het om een of andere vreemde maatschappelijke reden oude feiten betreft die verjaard zijn en vaak niet gemeld zijn. Ik moet er toch ook op vertrouwen – en ik heb u net gezegd dat ik dat vertrouwen heb – dat wanneer wij vragen om terug te koppelen indien er sprake is van schuldig verzuim, de andere procureurs, de collega's die de zaken behartigd hebben, en de procureurs-generaal dat ook doen.

Ik moet toch niet als waakhond zeggen dat ze me dat eerst eens moeten opsturen en dat ik er dan wel zelf over zal oordelen, om het dan bovendien aan het dossier Kelk toe te voegen met de melding dat er nog eens een misbruikverhaal en misschien een verhaal van schuldig verzuim is, maar dat ze verjaard zijn. Dat zag ik bij de controle die wij bij die 300 dossiers hebben gedaan. Op 4 of 5 na waren die allemaal verjaard.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijn punt is: waarom hebt u enkel voor die 57 dossiers uitdrukkelijk gevraagd aan de lokale parketten om u op de hoogte te houden van vonnissen, uitspraken en elementen van schuldig verzuim en waarom niet voor die andere dossiers? Men kan op voorhand niet weten wat er in die andere dossiers allemaal naar boven komt en kan komen. Waarom dat onderscheid? Dat lijkt me in strijd te zijn met de filosofie van de federalisering, waarover u daarnet hebt geargumenteed dat u zo het helikopterzicht behoudt. Door het expliciet niet te vragen voor die 300 dossiers, en enkel voor 57 dossiers, geeft u zelf aan dat u dat helikopterzicht niet kan bewaken.

Lieve Pellens: Het verschil zat – denk ik, want in al die categorieën was er een beetje een andere aanpak om efficiënt te zijn – in het feit dat men op dat moment zat met iets dat uit de saisine van de onderzoeksrechter kwam, en niet met een onderzoek dat nog moest opstarten. Dan vind ik dat maar logisch. En anderzijds gaat het daar voor een stuk over dossiers waarin er een overleg- of coördinatievergadering was geweest met het

lokale parket. Wanneer de procureurs en de procureurs-generaal op de hoogte waren, vind ik het maar logisch dat we voor die dossiers vragen naar terugkoppeling over wat ermee is gebeurd op het einde van de rit. Ik vind dat we daar wel voor een stuk een toezichtfunctie hebben die wij eigenlijk niet hadden, maar die dossiers kwamen uit het onderzoek Kelk en daarmee hadden wij wel rechtstreeks iets te maken. Duidelijker dan dat kan ik het niet uitleggen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Voor mij blijft dat zeer onduidelijk. U zegt op een bepaald moment dat het dossier zo belangrijk was dat men het federaliseerde. Alles kwam bij jullie, meer dan 300 dossiers. U stuurde ze naar de lokale parketten. Bij 57 werd gevraagd om op de hoogte gehouden te worden, bij die andere werd dat niet gevraagd. Hoe kon u dan een helikopterzicht hebben in de dossiers, met uitzondering van die 57, van de elementen die interessant en nuttig konden geweest zijn voor het onderzoek van het federaal parket?

Lieve Pellens: Omdat ik ervan moest uitgaan – en dat was ook mijn ervaring – dat die lokale collega's procureurs en procureurs-generaal allemaal mee waren in het verhaal. En dat waren ze. De procureur van Antwerpen gaat toch niet zelf slachtoffers verhoren en dan stiekem beslissen om dat niet over te maken aan het federaal parket? Er is zoveel – en met een groot hart – geïnvesteerd in het horen van de slachtoffers en in het opstellen van de dossiers. Nu merk ik soms wel dat wanneer ik iets doorstuur, dat een lokaal parket met een parketmagistraat die 14 jaar geleden nog op de schoolbanken zat, zich afvraagt wat ermee moet gebeuren, maar toen was iedereen echt mee in dat verhaal. Dat is nogal wiesdes.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Welke feedback hebt u concreet gekregen over de dossiers, buiten de 57, van de lokale parketten?

Lieve Pellens: Bedoelt u in hoeveel dossiers? Een cijfer?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Hebben ze in elk van die dossiers feedback gegeven?

Lieve Pellens: Nee, dat was ook niet gevraagd en dat was niet de bedoeling. Ik snap uw vraag, maar ik kan u maar antwoorden...

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Wanneer u het niet vraagt, gaan sommigen ervan uit dat ze geen feedback hoeven te geven. Dan zit u daar in uw federaal parket te wachten.

Lieve Pellens: Ik zat niet te wachten.

Sophie De Wit (N-VA): Voor alle duidelijkheid, dat was niet gevraagd, maar heb ik u daarnet niet horen zeggen dat er wel werd gevraagd om schuldig verzuim te melden? Werd aan de parketten gevraagd om schuldig verzuim te melden in alle dossiers of enkel in die 57 dossiers?

Lieve Pellens: Die vraag – dat gaat via de raad van procureurs des Konings en zo – ging erover om eventuele elementen van schuldig verzuim terug te koppelen ten behoeve van het dossier Kelk. In die specifieke, een beetje speciale, 57 dossiers die echt uit het onderzoek zijn geduwd, om het zo te zeggen, of uit het onderzoek zijn gehaald door de onderzoeksrechter zelf, is dat elke keer expliciet gevraagd.

Sophie De Wit (N-VA): Voor alle duidelijkheid. Het is gevraagd en het is expliciet gevraagd. Wat is daartussen het onderscheid?

Lieve Pellens: Het gaat over de begeleidende brief. Wanneer ik een melding binnenkreeg van een slachtoffer gebruikte ik een typebrief, aangezien het iets administratiefs was, waarin stond: 'Geachte collega, in bijlage ziet u de melding van...' of 'ik werd gecontacteerd door...'. Gelieve een dossier te openen. Laat u mij weten wie de behandelende magistraat is, de dienst slachtofferonthaal en desgevallend ...?' Ik weet dat ik nog iets vroeg, maar in die brief stond er niet systematisch bij: 'en koppel het aan mij terug als er elementen van schuldig verzuim zijn'. Dat bedoel ik. Bij elke melding vertrok er een brief naar de procureur des Konings en de procureur-generaal, maar daar stond niet telkens in: 'en koppel naar mij terug wanneer...' Want daarover werden afspraken gemaakt binnen de raad van procureurs des Konings en het college van procureurs-generaal.

Maar bij die 57 die uit het dossier waren gehaald, is die vraag wel uitdrukkelijk vermeld geweest in het begeleidende schrijven, of hoe je dat ook moet noemen.

Sophie De Wit (N-VA): U zegt dat de brief algemener was, maar er waren wel duidelijke afspraken over gemaakt en de parketten zouden dat weten moeten hebben. De procureurs of de substituten die daarmee bezig waren, moesten weten wat daarmee gedaan.

Ik vraag me al de hele tijd af of die werkwijze van het doorsturen naar de lokale parketten voor de slachtoffers, die toch u als meldpunt hadden, altijd helemaal duidelijk was?

Lieve Pellens: Ook dat waren dingen waarover ik me verbaasde. Mensen zetten de stap, ze meldden

feiten aan iemand. Met het federaal parket, als ze dat concept al begrepen, had niemand van die mensen op zich een probleem. Niemand vroeg om onmiddellijk gehoord te worden en om het dossier naar het federaal parket te sturen. Dat is het drempelverlagende idee van 'er is iemand bij Justitie bij wie men de eerste stap kan zetten', om niet zelf te moeten nagaan of men bij de politie van Laken of die van Brugge, waar de feiten werden gepleegd, klacht moest neerleggen. Mensen gingen er niet van uit dat te melden bij het federaal parket. Ik heb hen het idee wel altijd toegelicht.

Vaak gebeurde het op de plaats waar de dader woonachtig was of waar de feiten hadden plaatsgevonden. We hadden een aantal criteria. Heel soms, bij heel oude slachtoffers, mensen van een eind in de 80 – zo hebben we er een paar gehad – zorgde ik ervoor dat, bijvoorbeeld, een arme man zich niet moest verplaatsen naar Hasselt om daar gehoord te worden. Dan deed ik de suggestie dat die gehoord kon worden door de politie van zijn woonplaats.

De mensen waren daar eigenlijk heel goed in mee.

Axel Weydts (Vooruit): Ik had exact dezelfde vragen als de heer Van Hecke. Ze zijn intussen beantwoord.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Nog een heel klein vraagje. U zegt dat de parketmagistraten dat weten, in Antwerpen doen ze dat fantastisch. We zaten allebei in de commissie 2010-2011, waar we de procureurs hebben gehoord en waar we ook hebben vastgesteld dat sommige slachtoffers weinig goede ervaringen hadden met lokale procureurs en het vermoeden hadden dat die lokale procureurs van hun melding geen prioriteit wilden maken, dat er soms te veel linken waren met de kerk enzovoort.

Ze hebben dan vertrouwen in het federaal parket. Ze dienen klacht in bij het federaal parket of maken een melding en ze zien dat het federaal parket hun melding terugstuurt naar de lokale procureur van wie ze misschien al 10 jaar de indruk hadden dat die niet deed wat hij moest doen. Dat is het voordeel van een federaal parket, maar als men de melding terugstuurt, dan komt de melder terug waar hij is begonnen.

Lieve Pellens: Dat zijn de uitzonderingen, die al een lopend dossier hadden bij een lokaal parket. Dat aantal gevallen op een totaal van 300 kan ik op één hand tellen. Zoals ik al gezegd heb, schuilt de ervaring van een slachtoffer soms in een gevoel van onbetrokkenheid en de gedachte dat het als business as usual wordt behandeld. Ik zeg u oprecht dat er van die meer dan 300 dossiers 320

waren van mensen die nog nooit eerder een klacht hadden ingediend. Voor die personen die wel al eerder een of twee keer klacht hadden neergelegd en die zeer kwaad waren omdat zij meenden dat iets niet voldoende onderzocht was, heb ik wel aan bepaalde parketten gevraagd om dat dossier naar boven te halen, het door de justitieassistent voor slachtofferonthaal te laten doornemen en aan het slachtoffer te melden waarom het dossier geseponeerd werd. Ik herinner me zeer goed dat ik aan zulke slachtoffers heb gezegd dat zij steeds mochten terugkoppelen naar mij. Op een of twee personen na, waarvan deze commissie vermoedelijk ook regelmatig mails ontvangt, hebben mensen daar wel vertrouwen in, echt waar. Ik zie dat u bedenkelijk kijkt, maar ik heb daar geen slechte ervaringen mee.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): We hebben vastgesteld dat er in 2010 en 2011 grote verschillen in de aanpak van deze dossiers bestonden tussen de verschillende parketten. Sommige parketten namen dat veel ernstiger dan andere. Er waren parketten die zeer veel klachten ontvingen, maar daar, kort gesteld, niets of weinig mee deden. Aangezien dit een openbare zitting is, kan ik moeilijk in detail treden, maar door de ondervragingen van 2010 en 2011 te lezen, zult u weten om welke procureurs het gaat. Als al die dossiers dan teruggaan naar het hetzelfde parket, dan stel ik mij daar vragen bij.

Greet Daems (PVDA-PTB): Ik heb ook gehoord dat er zeer uitzonderlijk werd teruggekoppeld naar de slachtoffers en dat die feedback er slechts kwam na aanhoudend aandringen. Hoe reageert u daarop?

Lieve Pellens: Kunt u specificeren welk type slachtoffers klaagt over de terugkoppeling? Er zijn immers zeer veel categorieën. Gaat het om slachtoffers uit het dossier Operatie Kelk of om personen die zich bij de lokale parketten hebben gemeld? Ik begrijp wat u bedoelt. Soms heeft een slachtoffer het gevoel op informatie te wachten, maar de dienst slachtofferonthaal, die meestal fantastisch werk levert, is altijd bereikbaar. Ik snap dat sommige mensen zich in de steek gelaten voelen, maar over dat gebrek aan terugkoppeling moet u iets specifieker zijn.

Greet Daems (PVDA-PTB): U kreeg zeer veel telefoontjes, mails en brieven van slachtoffers van misbruik in de kerk. U probeerde die mensen zo snel mogelijk te woord te staan en een luisterend oor te bieden. Wat gebeurde er na dat praten en luisteren? Op welke manier koppelde u terug naar de slachtoffers? U hebt gezegd dat er uiteraard niet één type slachtoffers bestaat. Bepaalde slachtoffers hebben wel verklaard dat zij slechts

pas na lang aandringen soms feedback kregen en dat zij lang aan de telefoon moesten blijven om iets meer te weten te komen. Hoe ging u daarmee om?

Lieve Pellens: Voor de meldingen die bij mij terecht kwamen, moest ik een soort pakketje maken voor het lokale parket. Het was niet de bedoeling dat ik een standaardbrief stuurde met de melding dat ik was opgebeld door een mevrouw die mij meldde dat zij het slachtoffer was van misbruik in een school in 1973, en dat ze er hun plan maar mee moesten trekken. Ik probeerde ervoor te zorgen dat de politiediensten op voorhand min of meer wisten waarover het ging vooraleer ze een lijn uitwierpen naar die dame. Ik maakte dan een pro justitia, een samenvattinkje. Wanneer het mailverkeer betrof, voegde ik dat bij het dossier.

Ik heb altijd elke mail beantwoord, ook later. Er waren periodes waarin dat binnen de 24 uur, 5 uur of 1 uur kon, maar er waren ook periodes waarin dat iets langer duurde. Ik liet dan aan de persoon in kwestie weten dat ik zijn zending had overgemaakt aan het parket van Hasselt en dat ik zou terugkoppelen zodra ik een dossiernummer en een telefoonnummer had gekregen. Soms ging dat zeer vlot en soms ging dat niet zo vlot. Slachtoffers mailden mij dan na een maand dat ze elke dag hun brievenbus controleerden, maar nog niets hadden ontvangen. Ik zei dan soms dat de molen traag maalt maar dat het niet zo is dat men het dossier daar niet wil oppikken.

Het zal zeker zo zijn dat voor sommige mensen 4 weken, 8 weken of 2 maanden wachten na hun melding veel te lang was. Ik probeerde me er niet gemakkelijk van af te maken met een telefoontje en een pro justitia. Ik probeerde altijd naar de mensen terug te koppelen om hun te laten weten dat het verstuurd was. Bijvoorbeeld voor het recente dossier over de abdij van Keizersberg was dat superbelangrijk. Dat was zeer emotioneel.

Greet Daems (PVDA-PTB): Zij werden bij elke fase in het juridische proces op de hoogte gebracht?

Lieve Pellens: Dat is in het algemeen de taak van slachtofferonthaal. Het verschil met andere dossiers is dat het gros van de dossiers hier verjaarde feiten betrof waarbij de daders vaak niet meer verhoord konden worden. Voor de omvangrijkere dossiers – alle dossiers zijn even belangrijk – met meerdere plegers en slachtoffers, zoals die van het Montfortcollege en de Abdijschool in Zevenkerken, ga ik er in eer en geweten van uit dat de lokale parketten de diensten slachtofferonthaal goed hebben ingeschakeld. Ik kan dat echter niet beoordelen en het is ook niet de bedoeling dat ik dat doe.

Alexander Van Hoecke (VB): Het is me niet helemaal duidelijk of u vindt dat er geen lokale parketten zijn waar de slachtoffers onterecht tegen een muur aanliepen. U hebt gezegd dat de molen traag draait. Vindt u dat de lokale parketten hun werk naar behoren hebben gedaan? Hebt u daar geen klachten over gekregen en hebt u geen problemen ervaren? Hebt u ooit van slachtoffers die achteraf naar u terugkoppelden, gehoord dat zij problemen ondervonden op een bepaald parket? Indien ja, hoe reageerde u daarop? Wat hebt u dan met die informatie gedaan?

Lieve Pellens: Ik ben ervan overtuigd dat veel slachtoffers uiteindelijk wel een beetje het gevoel hadden dat ze lang moesten wachten voordat ze hun verhaal konden doen. Een minderheid van de terugkoppelingen ging over de wachttijd voor de oproeping, die soms wel maanden duurde. Dat is dus zeker wel gebeurd, maar het betrof een absolute minderheid. Niet omdat het slechts over een minderheid ging die lang moest wachten, maar vermoedelijk dachten sommige slachtoffers dat het geen zin had om aan mij te melden dat ze na 4 maanden nog niet gehoord waren. Er zullen er wel zijn die lang hebben moeten wachten en die niet tevreden waren over de aanpak. Er is echter een groot verschil tussen de procureur zelf die de tijd maakt om een slachtoffer te horen – ik had daar zeer goede feedback over – en andere parketten die wegens beperkte politiecapaciteit beslisten geen prioriteit te geven aan verjaarde feiten. Bepaalde politiediensten maakten er een absolute prioriteit van en legden deze dossiers bovenaan de stapel om die slachtoffers te horen, terwijl andere politiediensten beslisten om die personen pas na één of anderhalve maand op te roepen aangezien het verjaarde feiten betrof. Ik begrijp dat een slachtoffer zich dan afvroeg waarom hij of zij zo lang moest wachten. Dus nee, we hebben het niet overal altijd even goed gedaan.

Alexander Van Hoecke (VB): U zegt dat er verschillen bestaan in aanpak tussen de verschillende parketten, maar zijn er volgens u geen parketten die echt fouten hebben gemaakt die niet kunnen worden verantwoord, waar slachtoffers tegen een muur opbotsten?

Lieve Pellens: Ik heb zeer slecht geplaatst om mij daarover uit te spreken.

Alexander Van Hoecke (VB): U krijgt toch die feedback?

Lieve Pellens: Op basis van de feedback die ik kreeg, had ik niet het gevoel... Op sommige parketten kwamen tientallen dossiers binnen, terwijl andere parketten maar een of twee dossiers

ontvingen. Het blijft een opmerkelijke vaststelling dat ik, met alle bereikbaarheid die er was – ik trek me goed genoeg uit de slag in vele talen – bijzonder weinig meldingen uit Wallonië heb gekregen. Dat was niet omdat daar geen misbruik zou hebben plaatsgevonden, maar de bereidheid om naar justitie te gaan was daar 100 keer kleiner dan in Vlaanderen. Slechts in de voorbije 2 à 3 jaren en na het pausbezoek heb ik vrij veel meldingen gekregen uit de Brusselse regio en over Brusselse scholen waar geestelijken lesgaven. Dat zijn zeer interessante maatschappelijke bedenkingen, los van het feit dat bepaalde ordes en congregaties zich bezighielden met onderwijs, internaten en gehandicaptenzorg. Nochtans verrichtten zij hetzelfde werk in Wallonië. Ik zou graag willen dat een aantal criminologen zich daarop storten om de grote verschillen tussen de regio's in het aantal meldingen te onderzoeken voor hun thesen en masterproeven.

Alexander Van Hoecke (VB): Wanneer slachtoffers u meldden dat zij op een muur botsten of bijzonder lang moesten wachten vooraleer gehoord te worden, hebt u dan zelf vanuit uw coördinerende rol contact opgenomen met de parketten om de oorzaak van het probleem te detecteren?

Lieve Pellens: Een aantal keer heb ik dat gedaan, omdat ik me afvroeg of er iets was misgelopen met de melding of zending. Na verloop van tijd wist ik van een aantal parketten welke referentiemagistraten waren aangesteld. Van een of twee dossiers die samenhangen met dossiers over grotere scholen of internaten vond ik het zinvol voor het dossier Operatie Kelk om die op te volgen. Ik heb steeds getracht erop aan te dringen altijd de slachtoffers uitgebreid te horen.

Leentje Grillaert (cd&v): Merkt u zelf niet dat er eigenlijk een soort limiet is aan uw functie als meldpunt? Ik treed collega Van Hecke bij. Hebt u een helicoptervisie over het geheel of niet? U bent immers het meldpunt voor iedereen. Ik bemerk een zekere frictie tussen uw hoedanigheid van meldpunt en uw hoedanigheid als behandelaar van die zaken. Zie ik dat verkeerd? Ik voel het wel zo aan.

Lieve Pellens: Op zich is een meldpunt binnen justitie ongezien en bestaat dat strikt gesproken niet. Wij begrijpen het in die zin zelf ook niet zo goed. Men wil de drempel naar justitie verlagen. Men had evengoed bij alle parketten of bij gecentraliseerde federale politiediensten een meldpunt kunnen inrichten. Wij – ik noch het federaal parket – zijn een meldpunt zoals bestaande meldpunten voor andere vormen van misbruik, bijvoorbeeld online oplichting, die ook

meteen het onderzoek voeren en op het einde van de rit bevestigen dat het computersysteem gehackt werd.

Het meldpunt heeft zeker en vast – anders zouden zoveel mensen het niet hebben gebruikt en nog steeds gebruiken – zijn nut bewezen, maar het heeft ook zijn grenzen. Bij justitie zeggen we weleens dat we dat moeten... In het Frans hebben ze daar een mooi woord voor: *pérenniser*. Buiten het dossier Operatie Kelk of ander historisch misbruik – ik wacht nog altijd op zeer veel meldingen van slachtoffers over sportclubs in de jaren 60, 70 en 80 – denk ik dat de door ons gehanteerde aanpak echt wel zijn grenzen heeft. Het is soms dansen op een slappe koord.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Waren de lokale procureurs zich volgens u goed bewust van het belang en van de notie schuldig verzuim in die dossiers? Had u de indruk dat zij goed wisten wat zij u eventueel moesten melden?

Lieve Pellens: Daar kan ik u geen antwoord op geven, aangezien ik niet bij de raad van procureurs des Konings en bij het college van procureurs-generaal zat. Ik weet dus niet hoe men dat daar heeft besproken. Voor een stuk kan ik daar dus niet op antwoorden. Wat ik u wel kan zeggen, is dat ik daar die eerste 4 à 5 jaar wel vertrouwen in had, hoewel ik het met u eens ben dat het niet overal even soepel liep.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik zal mijn vraag verduidelijken. Op pagina 251 van het verslag van de bijzondere commissie van 2010-2011 staat een zeer interessante uitleg over schuldig verzuim door een procureur des Konings.

Ik citeer: "Met betrekking tot de figuur van het schuldig verzuim verklaarde de procureur des Konings van Brugge, Jean-Marie Berkvens, dat 'schuldig verzuim een trend is die een misdrijf aan het worden is. Een magistraat komt dat hooguit een paar keer in zijn carrière tegen, in een totaal andere context, bijvoorbeeld bij verkeerszaken of medische zaken. (...) Het is een misdrijf dat in het Strafwetboek staat, maar nu wordt er met schuldig verzuim, vooral door niet-penalisten, gegooid dat het niet meer mooi is. Ik hoef de hier aanwezige juristen en advocaten toch niet te zeggen dat schuldig verzuim niet voor de hand ligt. Dat is nu een modeverschijnsel'."

Dat verklaarde hij in onze commissie. Het is een modeverschijnsel. U vroeg als federaal parketmagistraat aan de procureurs om elementen van schuldig verzuim te melden, terwijl een procureur zei dat het een modeverschijnsel is. Begrijpt u waarom ik u zeg dat sommige mensen

geen vertrouwen hadden in een lokale procureur? Ik wilde zijn naam niet vernoemen, maar ik heb letterlijk uit het verslag geciteerd. Wat is uw reactie hierop?

Lieve Pellens: Ik zal eerst in het algemeen ingaan op wat schuldig verzuim is, los van de context van operatie Kelk. Mensen gebruiken vaak de term laster en eerroof, maar wanneer men naar de wettelijke basis kijkt, schuilt er toch enige nuance in.

In het dossier operatie Kelk had ik een juriste onder de arm genomen om uit te pluizen wat de draagwijdte van schuldig verzuim is en dat was veel onderzoekwerk. Men bevindt zich soms inderdaad in een context die geen schuldig verzuim in de strikte zin van het woord is. Geen hulp verlenen aan iemand met een zware beenwonde, omdat men zijn trein wil halen, is bijvoorbeeld schuldig verzuim in de strikte betekenis. In het dossier Kelk hebben we wel beslist om te onderzoeken hoe schuldig verzuim in de ruimere rechtspraak wordt geïnterpreteerd, buiten het niet verlenen van hulp aan een gewonde persoon, en we hebben dat verruimd naar strafbare deelneming. Wat zullen we doen, als we geconfronteerd worden met een melding van niet-verjaarde feiten en met de overplaatsing van een geestelijke die daarna nieuwe feiten pleegt? Is de overste die de geestelijke in kwestie heeft overgeplaatst, schuldig aan schuldig verzuim, aan strafbare deelneming of aan mededaderschap? We hebben die denkoefeningen gemaakt.

Dat een lokale procureur, wie dan ook, 13 jaar geleden heeft gezegd dat mensen niet weten wat schuldig verzuim is, maakt voor ons in het dossier Kelk niets uit. Ten eerste hebben we die denkoefening gemaakt om die feiten te kunnen kwalificeren in geval van niet-verjaarde feiten. Ten tweede – ik vind dit wel belangrijk voor de gemoedsrust –, we hebben in Brugge veel meldingen van schuldig verzuim ontvangen en bij het dossier gevoegd. Misschien had de procureur daar een zeer algemene interpretatie van schuldig verzuim. Er is door Brugge aangemeld en gevoegd voor schuldig verzuim.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): In welke jaren was dat?

Lieve Pellens: Dat was in 2012. Ik heb dat nagekeken, aangezien mijn geheugen niet zo goed is dat ik het uit het hoofd wist. Ik heb mijn kaften met werknota's geconsulteerd en daar zag ik wat er gevoegd werd, bijvoorbeeld in Hasselt in 2011 en in Brugge 2012. De meeste voegingen gebeurden in 2011 en 2012. Daarom heb ik daar ook geen argwaan bij.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik zal niet dieper ingaan op mijn gemoedsrust. In het dossier is er weinig gemoedsrust.

De voorzitter: Tenzij iemand nog vragen heeft, sluiten we hiermee het thema federalisering af. De overblijvende thema's zijn de lange duur van het onderzoek en de briefwisseling. We gaan verder met het thema van de lange duur van het onderzoek.

Lieve Pellens: Wat de lange duur van het onderzoek betreft, begrijp ik dat dit wat abstract is. Ik zou moeilijk een kopie van mijn agenda hebben kunnen maken. Ik had dat wel gekund en gewild. Op zich kent een onderzoek van die omvang sowieso een lange duur. Dat is geen excuus en dat is ook niet eigen aan het Belgisch rechtssysteem. Voor het bijzondere en complexe dossier over vlucht MH17 duurde het ook 8 jaar voordat we dat naar de rechtbank konden brengen en daarvan vonden we nog dat we fantastisch werk hadden geleverd. Het dossier over de aanslagen in Parijs duurde 5 jaar en in België duurde dat 6 jaar, omdat we op Parijs moesten wachten.

Natuurlijk is een duurtijd van het onderzoek van 5 of 10 jaar in België en vele landen lang. Als parketmagistraat kan men niet beseffen dat dat lang is, maar als men voor zijn eigen dossiers in eer en geweten in de spiegel kan kijken, kan het zijn dat de onderzoeksrechters en iedereen in het dossier denken dat dat de cadans is van het verloop van het onderzoek.

Had het sneller gekund? Ja, het had sneller gekund, zo tegen 2020-2021 in plaats van tegen 2023. Ik weet dat ik het reeds eerder heb gezegd en dat het flauwe excuses lijken, maar de combinatie met de voorbereiding en het proces van de aanslagen, vlucht MH17 en de rest maakten dat gewoon niet mogelijk. U kunt dat als een disfunctie en een fout beschouwen, maar ik zie niet in hoe ik dat anders had kunnen doen om het sneller te laten verlopen. Ik ben natuurlijk ook niet de enige actor in het dossier. In de periode van 4 jaar, tussen de eerste eindvordering in 2016 en het opnieuw mededelen, was er de opvolging van drie onderzoeksrechters, de opvolging van een gepensioneerd, waren er speurders die vertrokken en allerlei andere redenen waarom het sneller had gekund.

Ismaël Nuino (Les Engagés): Je me permets de revenir sur la longueur de l'enquête.

Lorsque le Conseil supérieur de la Justice était venu nous présenter son rapport, j'avais posé la question de savoir s'ils pensaient ou s'il leur avait

été dit que le manque de magistrats et un manque de personnel pouvaient jouer sur la durée – anormale ou non – de l'enquête. Ils m'avaient répondu que non: personne ne leur en avait parlé.

La semaine dernière quand le juge d'instruction est venu nous voir, il nous a dit qu'il était en charge en même temps de ce dossier, qui était déjà censé occuper un temps plein, ainsi que d'autres dossiers. Vous nous indiquez que vous étiez également très occupée par d'autres dossiers.

J'en tirerais donc la conclusion qu'il y avait trop peu de personnes pour trop de dossiers – et de grands dossiers. L'interprétation que j'en fais est-elle correcte ou n'est-ce, selon vous, pas du tout en lien avec le manque de personnel?

Lieve Pellens: Specifiek voor het dossier Kelk is het geen kwestie van een tekort aan magistraten, net omdat het zo'n bijzonder dossier is en ik de titularis ben op het federaal parket. Het dossier Kelk is ook niet het soort dossier waarvoor men aan een collega vraagt dit even over te nemen. In andere secties helpen we elkaar wel met het schrijven van besluiten en met vervangingen op zittingen, maar in het dossier Kelk kan men zich niet gemakkelijk door een collega laten vervangen. De duur van het dossier Kelk is wat het federaal parket betreft niet specifiek te wijten aan een personeelstekort. Over het aantal onderzoeksrechters in Brussel en de impact hiervan op hun werk kan ik uiteraard niet oordelen. Dat zij keihard werken, staat als een paal boven water.

Voor de duurtijd van dossier Kelk in de eerste fase is het dus niet zo dat ik een aantal andere dossiers had kunnen verdelen indien ik meer collega's zou hebben gehad. Net omdat mijn werk in de slachtoffercel zo specifiek is, kan ik niet eenvoudig worden vervangen. De enige periode waarin ik de lange duur van het onderzoek aanvoelde, was de periode van de voorbereiding en de start van het proces. Maar ook al waren al mijn andere collega's superdruk bezig met het enorme dossier Sky ECC – in het algemeen kunnen we een aantal extra magistraten zeker gebruiken – meen ik niet dat de lange duur van het onderzoek in dossier Kelk het gevolg is van een gebrek aan magistraten en middelen, net door het specifieke karakter van mijn dossiers.

Ismaël Nuino (Les Engagés): Je vous remercie pour votre réponse. J'entends que pour ce dossier-ci, il n'aurait pas été nécessaire d'avoir plus de magistrats en même temps sur le dossier. D'après vos explications, il semble cependant que le fait d'avoir d'autres dossiers en même temps – qu'il s'agisse des attentats, ou de Sky ECC dont vous

venez de parler, pas forcément pour vous, mais pour vos collègues également – fait que vous n'avez, à certains moments, pas la masse de travailleurs suffisante pour avancer aussi vite qu'il serait possible.

Je comprends que, pour des dossiers aussi gros, il est évidemment difficile de faire passer le dossier d'une personne à l'autre. Cela n'aurait pas non plus rendu sa gestion efficace.

Or, le fait d'être en charge de plusieurs gros dossiers, ne rend-il pas la gestion de celui-ci un peu moins souple? Comme vous le disiez dans votre exposé introductif, vous travailliez six jours de la semaine, il aurait été difficile de commencer à travailler le dimanche sur Calice. Cela peut s'entendre humainement, en termes de charge de travail. Cependant, du point de vue de l'appareil judiciaire, c'est plus difficile à entendre pour les victimes qui attendent que le dossier puisse avancer.

J'entends qu'à titre individuel, vous ne vous disiez pas qu'il manquait de moyens, mais en ce qui concerne la charge de travail répartie, j'ai l'impression que cela pourrait être une des observations et un des apprentissages de cette commission d'enquête.

Lieve Pellens: Dank voor uw opmerking. In een ideale wereld zit er op de slachtoffercel niet één persoon, maar zitten er twee, drie of vier personen en kunnen meer dingen verdeeld worden. Het proces over de aanslagen was speciaal en kan moeilijk ergens mee vergeleken worden. Ik denk dat men in zeer veel beroepssectoren zegt dat men met meer volk meer zou kunnen verwezenlijken. Dank voor uw opmerking.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik had diezelfde bedenking. U hebt alle belangrijke dossiers opgesomd waarover u zich ontfermde, de dossiers over vlucht MH17, over de aanslagen in 2016, de aanslagen in het Joods Museum enzoverder. Als u, uw overste of het federaal parket echter tot de vaststelling komt dat het te veel wordt... U hebt zelf gezegd dat de federale procureur u meermaals heeft aangemaand om werk te maken van die vordering, maar blijkbaar was er altijd iets dat dringender was en voorrang kreeg. Is er dan geen structureel organisatorisch probleem in het federaal parket als zo'n belangrijk dossier telkens blijft liggen en er aan andere voorrang wordt gegeven? Of moest u zelf de afweging maken aan welk dossier u voorrang gaf?

Lieve Pellens: Gelet op de aard van de andere dossiers, was er weinig marge om die even te laten liggen. Er waren een of twee projecten, waaronder

een *memorandum of understanding* met Thailand, die even op de lange baan geschoven konden worden. De timing van al deze dossiers – de Zweedse aanslag is redelijk recent – zorgde ervoor dat alles ineens moest wijken. Door de aard van de dossiers die het federaal parket behandelt – ik ben maar 1 van de 30 personen daar – zou het 10 extra magistraten met open armen ontvangen om zo sneller te kunnen werken en om zo meer zaken aan te pakken.

In het dossier Kelk heb ik een aantal keren wel wat hulp gekregen, al was het maar omdat ik juridisch-technisch in de knoop zat, bijvoorbeeld over het schuldig verzuim, over het mededaderschap en over de verjaring. Ik zat daar dus niet voortdurend moederziel alleen op mijn stapel dossiers. We kunnen intern hulp vragen en dat heb ik ook gedaan in dit dossier. De federale procureur heeft sedert 2021 een aantal keren terecht op mijn deur geklopt om prioriteit te geven aan het dossier om het buiten te krijgen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Als de procureur u dat vroeg, kon u dan niet beslissen dat dossier echt naar voren te trekken en andere zaken op een lager pitje te zetten? Ik begrijp dat niet goed. U hebt meermaals de opdracht gekregen van de federale procureur om eraan te werken. Als u echt te veel werk had, had u dat aan de federale procureur kunnen zeggen en kunnen vragen of bepaalde dossiers door iemand anders konden worden overgenomen of had u om hulp kunnen vragen.

Lieve Pellens: Het proces over de aanslagen is nu eenmaal speciaal met de voorbereidingen van nul af aan en de timing van de zittingen in dat jaar. De zittingen in het dossier Kelk volgden elkaar zeer vlot op. Eerst was er de zitting, dan volgde de KI, dan was het Hof van Cassatie aan zet en weet ik veel wat nog. Er was ook de procedure voor de teruggave van de stukken. Op 3 maanden tijd had ik al 3 of 4 zittingen achter de rug. Vooral dat aspect zorgde ervoor dat ik dacht dat ik die vordering wel zou kunnen afwerken en neerleggen door op een bepaald moment mijn deur een week te barricaderen en al de rest bij mijn collega's te leggen. Het verzekeren van die zittingen zou echter niet gelukt zijn en dat kon ik niet door een collega laten doen. Ik durf te stellen dat niemand dat dossier inhoudelijk kent zoals ik.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Als niemand het dossier zo goed kent als u, dan zou dat ook het vlotst moeten lopen om tot die eindvordering te komen. Een collega zou zich inderdaad volledig moeten inwerken, terwijl u het historische geheugen van het dossier bent.

Lieve Pellens: Ondanks alle andere dossiers blijft dit enerzijds vanwege de aard van de feiten en anderzijds wegens de ouderdom van de feiten een heel moeilijk dossier voor de eindvordering. Het is juridisch-technisch ongezien in zijn soort, omdat het gaat om honderden feiten, honderden plegers tussen 1947 en de recentste feiten in het dossier, van 1990.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Een laatste vraagje daarover. Ik wil even teruggaan naar de vorige vraag en een link leggen met de eindvordering.

U zei daarnaast dat u vanuit West-Vlaanderen of vanuit Brugge heel veel meldingen van schuldig verzuim hebt binnengekregen. Hoe komt het dan eigenlijk dat er in de eindvordering finaal niets is gevorderd rond schuldig verzuim, als u dan toch zoveel elementen van schuldig verzuim kreeg?

Lieve Pellens: Omdat de feiten verjaard zijn. In afwachting van de uitspraak van de raadkamer meende dat ik dat beter niet deed, maar dat is technisch. Ik dacht dat het kieser was om op die uitspraak te wachten. Dat is een keuze die wij gemaakt hebben, waarmee de raadkamer het niet eens mag zijn, kan zijn. Men gaat misschien nog naar de KI en het Hof van Cassatie. Ik denk niet dat het goed is om die discussie over hoe het in de eindvordering is opgenomen aan te gaan, maar het betreft volgens ons standpunt allemaal verjaarde feiten. Vandaar dat het niet nominatief is.

Axel Weydts (Vooruit): Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat het allemaal lang heeft geduurd. U hebt in uw inleiding uitgebreid uitgelegd waarom het zo lang heeft geduurd, maar het is wel opvallend dat één zaak in het dossier precies niet snel genoeg kon gaan. Dat is een interpretatie die ik maak. Het gaat over het laatste arrest, dat het onderzoek vernietigde en waarin gevraagd werd om alles terug te geven aan de Kerk. Er is beslist om niet in cassatie te gaan. Daar zijn we al op ingegaan. Daarin is er wel zeer snel beslist. Het federaal parket heeft nog dezelfde dag uitvoering verleend aan dat arrest. Het kon precies niet snel genoeg gaan om al die dozen terug te bezorgen. Alles ging traag in het dossier, behalve dat. Dat kon precies niet snel genoeg gaan. Hoe leest u dat? Begrijpt u dat de slachtoffers zich daar ook vragen bij stellen?

Lieve Pellens: U moet een onderscheid maken. Door de lange duur van het geheel, van de tanker die vooruit vaart, is de manier waarop wij bij het federaal parket werken een beetje anders dan bij de lokale parketten, waar ik ook 10 jaar heb gewerkt. Daar is snelheid belangrijk, alles moet nu en meteen. Toen ik die dag zelf terugkoppelde naar

de federale procureur om aan te geven dat de stukken werden teruggegeven, was het de heer Delmulle die onmiddellijk zei wat we vervolgens allemaal gingen doen. Zo werken wij wel. Ik zeg dus niet dat er niets onmiddellijk wordt gedaan, maar het is niet het beloop waarmee soms de grote stroom aan dossiers op een lokaal parket wordt behandeld.

Ik geef u een klein voorbeeld van het parket van Brussel. Toen ik daar als jonge substituut werkte, bestond autonome politionele afhandeling nog niet. Er is een jaar geweest dat ik in mijn kabinet 8.000 dossiers had. Daar zaten ook wel fietsendiefstallen bij, maar dan zat men in een stroom. Zo kwam bijvoorbeeld dossier 27, dat misschien leidde tot het opstellen van een dagvaarding voor een vechtpartij in een café, met als gevolg iemand die arbeidsongeschikt geworden was, dan aan de beurt in die stroom.

Zo werken wij bij het federaal parket niet. Alles wat wij doen, is immers anders, speciaal, het gaat om *top notch*-dossiers. Behalve misschien bij rechtshulpverzoeken in de internationale samenwerking is er bij ons geen echte stroom. Ik vond het echter de normaalste zaak van de wereld dat als ik terugkoppelde naar de heer Delmulle, of wanneer ik dat nu bij mevrouw Fransen of de heer Van Leeuw zou doen, die meteen zei verder te doen, een kantschrift te maken enzovoort. Daar is niets abnormaals aan.

Axel Weydts (Vooruit): Dat is toch een beetje in strijd met... Waarschijnlijk vind ik dat als buitenstaander, als niet-jurist, vreemd dat zo'n dossier zo traag loopt. Het is een omvangrijk dossier, dat niet op een jaar afgehandeld kan worden. Ik denk dat iedereen het daarover eens is. Het gaat echter op zoveel vlakken zo traag, terwijl andere dingen dan blijkbaar onmiddellijk kunnen, want het federaal parket werkt blijkbaar sneller dan de lokale parketten, of toch anders. Het dossier is gefederaliseerd, maar het heeft alleszins niet geholpen om het dossier sneller te doen vooruitgaan.

Lieve Pellens: Dat kan nooit blijken, wat er zou gebeurd zijn indien het niet was gefederaliseerd. Dat zullen we niet weten.

Enkele weken geleden werden er in de raadkamer conclusies neergelegd. Ik had kunnen zeggen dat we drie à vier weken later op die conclusies zouden antwoorden. Ik heb echter aangegeven dat we binnen de 10 dagen de antwoordconclusies zouden neerleggen. Onze manier om bij te dragen aan een zekere aanvaardbare cadans in een dossier is wel een beetje eigen aan onze manier van werken. Dat maakt dat werken bij het federaal

parket bijzonder boeiend en verrijkend is. Na 22 jaar doe ik het nog altijd graag, net omdat men het gevoel heeft dat men volledig kan focussen op alle dossiers die men belangrijk vindt. Dat klinkt klef, maar het is wel zo.

Sophie De Wit (N-VA): Ik heb nog een korte vraag om af te ronden. U hebt duidelijk geschetst hoe de zaken verliepen bij u, met al uw andere dossiers, wat natuurlijk de verdeling van uw aandacht vroeg. Anderzijds hebben we ook al gehoord dat er tussendoor heel wat procedureveldslagen zijn gevoerd. Er was ook de wissel van onderzoeksrechters. In welke mate heeft die een doorslaggevende impact gehad? U zegt dat u eigenlijk geen stroom hebt. Mijn vraag is of dat al dan niet een impact heeft gehad op de duur van het onderzoek.

Lieve Pellens: Het is wat moeilijk om dat te evalueren. Wat als het dezelfde onderzoeksrechter was gebleven? Wanneer een onderzoeksrechter met pensioen gaat en een volgende onderzoeksrechter een volledig kabinet overneemt, dan is die niet vanaf dag twee meteen mee met het verhaal van de meer dan 300 dossiers die in dat kabinet worden beheerd, zeker in het verhaal Kelk niet.

Ik ga daar verder niet op in, maar er was één dossier, met een rogatoire opdracht naar Brazilië, dat heel wat voeten in de aarde heeft gehad. Een buitenlandse verplaatsing regelt men niet zomaar. Men kan niet zomaar het vliegtuig nemen en naar daar gaan. De Braziliaanse collega's hebben zeer veel moeite gedaan om mee te werken aan onze onderzoeksvragen. Dat maakt echter het voorwerp uit van het nog lopende debat. Ik zal daar niet verder op ingaan. In mijn uiteenzetting heb ik wel al gezegd dat we terugkwamen uit Brazilië op 7 november en dat ik op maandag 9 november de eerste keer de eindvordering heb neergelegd. Op vrijdag 13 november vonden de aanslagen in Parijs plaats. Ik herinner mij die periode dus nog zeer goed. U suggereerde daarnet dat dat in dat geval wel kon. De aanslagen vonden plaats op 22 maart 2016 en de eerste raadkamer in Kelk was ook in die periode. Het is niet zo dat we zeiden dat we dat allemaal niet zelf konden doen en 24 uur op 24 werkten omdat er net aanslagen waren geweest. Ik heb de zitting in de raadkamer wel gedaan in die periode. Het is geen excuus dat er op dat moment soms andere urgentere zaken zijn. We proberen het dan toch wel te doen en vooruit te gaan.

De voorzitter: Er was nog een derde vraag van de heer Jadoul over de reservefarades. Of nee, de vraag of u druk hebt ervaren gaandeweg.

Lieve Pellens: Behalve van mijn federale procureurs? Neen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De heer Jadoul verwees ook naar de briefwisseling die wij in de werkkaften konden zien, maar daarvan hebt u wellicht geen kennis? Wij wel, en we zagen in de beginfase van het onderzoek, voor de federalisering, een zeer intense briefwisseling tussen de procureur des Konings en de procureur-generaal. Daar zaten bijvoorbeeld ook heel wat brieven bij van de minister van Justitie aan de procureur-generaal. Hebt u ooit brieven gekregen van de minister van Justitie in dit concrete dossier, met bepaalde vragen?

Lieve Pellens: Nee. Er zijn een aantal parlementaire vragen geweest over het dossier Kelk en andere dossiers, maar er waren geen rechtstreekse vragen van de minister van Justitie aan mij persoonlijk. Het is niet ongebruikelijk, zoals bij de aanslag op de Zweden, dat kabinetsmedewerkers in de weken erna vragen waarom iets niet is gebeurd of waarom het zoveel uren heeft geduurd vooraleer er een melding van slecht nieuws kwam... Maar in het dossier Kelk is dat niet gebeurd.

De **voorzitter:** Zijn er hierover nog vragen? Dan gaan we over naar het volgende onderwerp.

Axel Weydts (Vooruit): Ik keer terug naar het begin van het onderzoek, eigenlijk nog voor het begin van het onderzoek, bij het sluiten van het protocol tussen het openbaar ministerie en de commissie-Adriaenssens. Klopt het dat u daar werd aangewezen als de operationele contactpersoon tussen de commissie en het openbaar ministerie?

Lieve Pellens: Ik heb niet meer specifiek nagelezen hoe dat precies in zijn werk is gegaan. Het is al lang geleden en er is ondertussen veel gebeurd. Net vanwege mijn ervaringen bij het Brusselse parket en de samenwerking met een vertrouwenscentrum, wat in het begin een taboe was... Dat mocht men vooral niet doen. Later kwam ik op het federaal parket dan in de raad van bestuur van een vertrouwenscentrum. Zo leert men de grijze zone kennen waarin men moet werken als mensen vanuit een vertrouwensfunctie, als vertrouwensarts of ander meldpunt, bepaalde zaken binnenkrijgen. Als men vanuit justitie zou zeggen dat alles wat daar binnenkomt in een rechtstreekse lijn moet worden doorgegeven aan het parket, zouden heel veel mensen die stap niet meer zetten. Die dynamiek hebben de mensen uit de vertrouwenscentra misschien ook hier al uiteengezet.

Na de zaak-Vangheluwe en de meldingen die er toen waren... Toen professor Adriaenssens, vermoedelijk vanuit het vertrouwenscentrum – dat moet u aan de mensen van het parket Leuven vragen – ook een samenwerking had met het parket Leuven, heeft federaal procureur Delmulle mij gevraagd of ik het zag zitten om zaken te behartigen die werden aangemeld vanuit het vertrouwenscentrum of vanuit de commissie-Adriaenssens, die functioneerde als een vertrouwenscentrum. Daarmee heb ik ingestemd, want dat deed ik vroeger ook al. De context – de kerk of iets anders – maakte voor mij totaal niet uit.

Axel Weydts (Vooruit): Ik vraag het u omdat ik graag uw interpretatie zou vernemen over de bewering van sommigen dat het uitvoeren van de onderzoeksdaaden – de huiszoekingen op 24 juni 2010 – in strijd zou zijn met wat was afgesproken in dat protocol. Op een bepaald moment heeft zelfs het kabinet van de minister van Justitie geïntervenieerd om te vragen wat daar aan de hand was. Was men buiten zijn boekje aan het gaan of had men die afspraken uit het protocol geschonden? Wat is uw lezing van die feiten?

Lieve Pellens: Vanuit mijn lange ervaring met vertrouwenscentra heb ik de dag na de huiszoekingen wel gedacht... maar ik kijk vaak vanuit het standpunt van de slachtoffers, dat is een spontane reflex. Vele honderden mensen hadden zich met hun verhaal tot professor Adriaenssens gericht, velen waarschijnlijk met het idee dat ze vooral niet naar justitie wilden stappen. En al die zaken zijn dan in één moeite meegenomen, daarna nietig verklaard en uit het dossier verwijderd. Dat herinner ik mij wel. Of die werkwijze nu al dan niet zou voorbijgaan aan een afgesproken protocol, dat trouwens alleen maar in het voorjaar van 2010... Als de commissie-Adriaenssens feiten had, zou ze die dan sowieso melden aan het federaal parket, en niet meteen aan de lokale parketten? Dat weet ik niet meer precies.

Dat raakte mij toen wel. Het was misschien allemaal heel goed bedoeld, maar op zo'n moment raken zoveel slachtoffers hun vertrouwen kwijt. Ze richten zich tot professor Adriaenssens en justitie – welke justitie dan ook – valt daar dan een paar maanden later binnen. Vanuit mijn achtergrond betreur ik dat. Dat is natuurlijk geen officieel standpunt van het federaal parket.

Axel Weydts (Vooruit): Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat heel veel slachtoffers net tevreden waren dat onderzoeksrechter De Troy zulke verregaande onderzoeksdaaden had gesteld. Hier redeneert u nu bijna omgekeerd. Vanuit uw zorg voor de slachtoffers hebt u er begrip voor dat er daar bedenkingen bij waren. Is men daar niet te

ver gegaan? Als ik met slachtoffers spreek of met mensen die de belangen van slachtoffers behartigen, waren zij net tevreden dat er een onderzoeksrechter bereid was om heel ver te gaan en heel wat onderzoeksdaten te stellen.

Lieve Pellens: Ik zie wat u daarmee bedoelt. Men dacht: nu is het in handen van het gerecht en gaat men het onderzoeken. Maar ook daar is de variatie aan verwachtingen van die slachtoffers wel verschillend. Er zullen er zeker bij zijn die het goed vonden dat alle dossiers werden meegenomen. U moet ook weten dat die commissie overspoeld werd. Er waren 400 dossiers op enkele maanden tijd. Zij hebben die geëxploiteerd en zij hebben ook een verslag gemaakt dat is neergelegd. Zij hebben zelf op basis van namen slachtoffers gecontacteerd om hen te vragen dat ze toch nog hun verhaal zouden doen. Ik denk dat in het najaar van 2010 of 2011 de commissie-Adriaenssens haar eindrapport heeft neergelegd en daarop ook haar werkzaamheden heeft neergelegd.

Er is dus een variatie in de verwachtingen. Wat wil een slachtoffer met zijn verhaal doen? Ik had de reflex dat iemand iets in vertrouwen aan een ander had gemeld. De commissie-Adriaenssens is nauwelijks aan de slag kunnen gaan.

Axel Weydts (Vooruit): Vindt u persoonlijk dat onderzoeksrechter De Troy te ver is gegaan door de vele huiszoeken op 24 juni?

Lieve Pellens: U zult begrijpen dat ik daarop geen antwoord zal geven. Dat is immers een individuele overweging van mij die niet ter zake doet, net omdat in Brussel verschillende onderzoeksgerechten daarover uitspraak hebben gedaan.

Axel Weydts (Vooruit): U mag het mij niet kwalijk nemen dat ik die vraag stel. De meningen daarover zijn immers verschillend, zoals blijkt uit het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie.

Lieve Pellens: Natuurlijk niet. Als u die vraag stelt aan 10 parketmagistraten, dan zullen 5 ervan zeggen dat de saisine goed in elkaar zat en 5 niet. Wat ik daarvan vind, doet dus weinig ter zake.

Sophie De Wit (N-VA): Daarop aansluitend, in het cassatiearrest, is er sprake van "moedwillig de saisine te buiten gaan".

Lieve Pellens: Daar ga ik mij echt niet over uitlaten.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik maak de link met een ander thema waarop u wellicht wel zult kunnen en mogen antwoorden. Wat betreft de

afspraken en de relaties tussen het federaal parket en de kerkelijke instanties, we hebben vorig jaar hoorzittingen gehad met heel veel slachtoffers en ook met personen die binnen de kerkelijke instanties actief bezig waren met deze problematiek, die bijvoorbeeld meldpunten bemanden.

Hebt u afspraken gemaakt met kerkelijke instanties over de afhandeling van zaken van seksueel geweld en over de verjaring van dergelijke zaken?

Lieve Pellens: Als ik het mij goed herinner, waren dat geen afspraken of zaken waarover we rond de tafel hebben gezeten.

Als mensen om welke reden dan ook naar een meldpunt stappen, moet hun daar worden uitgelegd dat ze ook naar justitie kunnen en moeten stappen. Als de meldpunten zelf een gevaarsituatie opmerken, dan moeten die mij dat melden. Dat is echter niet iets dat we voor hen op papier hebben gezet. Ik maak abstractie van het feit of dat een kerkelijk meldpunt is of een meldpunt binnen sportmiddens, zoals Bloso of Adepts, maar als zij zaken melden, dan ga ik daarmee aan de slag alsof dat van een slachtoffer zelf komt.

In de loop der jaren waren er een aantal meldpunten vanuit kerkelijke middens die zaken doorstuurden, maar er waren ook meldpunten die duidelijk niet gericht waren op een melding aan justitie. De slachtoffers konden er hun verhaal vertellen of het ging over het krijgen van een financiële compensatie. Het is niet zo dat wij afspraken op papier hebben. Dat zou nogal ongezoond zijn.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Werd er soms overlegd tussen u en die meldpunten of personen die bij die meldpunten actief waren over concrete dossiers?

Lieve Pellens: Neen, ik heb het een of twee keer op al deze jaren meegemaakt dat men de telefoon nam. Ik zei dan: we kunnen geen afspraken maken. U meldt het mij of u meldt het mij niet. Wat u mij nu zegt, hebt u mij gezegd, dus u meldt mij dat. Er zijn geen afspraken gemaakt over wat er al dan niet binnenskamers afgehandeld wordt.

Men heeft een of twee keer wel een opmerking gemaakt over een lopend dossier. Daarbij heb ik toegelicht dat we dat met het federaal parket bekijken en in het parket zetten dat het best geplaatst is. Als daar al een procedure loopt, zal ik dat onmiddellijk naar het lokaal parket doorsturen. In dit geval ging het twee keer over het parket van Mechelen.

Er wordt dus niet overlegd over wat ze moeten melden.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): In onze commissie hebben we mevrouw De Schamphelaere gehoord. Zij heeft verklaard dat zij regelmatig met u contact had, bijvoorbeeld ook over de richtlijnen die zij hanteerde binnen de kerkelijke opvangpunten. U was op de hoogte van de criteria die zij hanteerden om al dan niet dossiers door te sturen naar het federaal parket?

Lieve Pellens: Ja, maar zonder dat dit afgesproken is of in grote lijnen. Het is inderdaad, zeker de laatste jaren, mevrouw De Schamphelaere die meestal, maar niet altijd – er was ook nog Rik Bloemen van een ander meldpunt – zaken meldde aan het federaal parket. Er werd niet overlegd in de zin van: is dat iets wat in aanmerking komt? Als zij dat meldden, meldden zij dat. Of dat al dan niet moet worden gemeld, daarover ga ik niet discussiëren. Ik zou dat heel ongezond vinden.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ook over de leeftijd van slachtoffers, wanneer men wel of niet zou melden?

Lieve Pellens: Nee. Het zou echt onkies zijn als het federaal parket zou zeggen dat als het om een minderjarige gaat, wanneer de feiten nog niet lang geleden gebeurd zijn en men denkt dat het nog niet verjaard is... Als zij een melding binnenkrijgen en in eer en geweten op basis van hun criteria of van gemaakte afspraken met het slachtoffer... Ik zeg niet dat het een regelmatige stroom was, maar er zijn best wel veel meldingen geweest.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De heer Keirse heeft hier verklaard dat hij regelmatig contact had met u. Hij was toen de voorzitter van de stichting Dignity.

Lieve Pellens: Ik denk dat ik met de heer Keirse nooit rechtstreeks of via mail contact heb gehad. Ik kan me vergissen, maar ik kan namen noemen van een aantal mensen die het wel deden: mevrouw De Schamphelaere, de heer Bloemen, maar Manu Keirse?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Los van wat er wel of niet is gezegd telefonisch of per mail, vindt u het gezond dat u als federaal parketmagistraat, die eigenlijk belast is met de coördinatie van een dergelijk groot dossier, in contact bent met vertegenwoordigers van de kerkelijke instanties?

Lieve Pellens: Zoals ik u daarnet zei, maakt het niet uit of het nu Bloso is, andere meldpunten of de vertrouwenscentra. Ik begriep met betrekking tot

wat ik u nu hoor zeggen, dat dat in die context allemaal veel geladener is. Toen ik destijds eind jaren 90 de opleiding kinderverhoor gaf, waren er collega's van de parketten die zeiden dat ze, als ze ooit weet hadden van een situatie van misbruik of geweld in een gezin die gemeld was aan het vertrouwenscentrum en het vertrouwenscentrum dat niet had doorgespeeld naar het parket, die mensen zouden vervolgen. Mijn gevoel was dat we er zo niet zouden geraken. Of het nu een kerkelijk meldpunt is, of welk ander meldpunt ook... Natuurlijk voel ik aan dat ik geen afspraken moet maken over wat ze wel en niet melden.

De **voorzitster:** Mijnheer Van Hecke, uw lichtje brandt nog. Denkt u na over een volgende vraag?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, u zou eens moeten weten wat er allemaal door mijn hoofd gaat.

De **voorzitster:** Mijnheer Van Hecke, ik weet niet of ik dat wil weten. Ik twijfel er echter niet aan dat wij dat te gepasten tijde zullen horen.

Wil iemand anders aansluiten of over een ander thema het debat starten?

Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw Pellens, ik wil nog even ingaan op wat u daarnet hebt verklaard. U gaf aan dat sommige slachtoffers erg misnoegd waren over de inbeslagname van de dossiers. Ik heb weet van één slachtoffer dat tegen die beslissing een klacht heeft ingediend, namelijk iemand die hier in 2024 heeft getuigd.

Hoeveel slachtoffers hebben effectief klacht ingediend tegen de beslissing? Misschien zijn er nog meer slachtoffers?

Lieve Pellens: Het woord 'klacht' is slecht gekozen bij een aantal slachtoffers. In het geval van het aangehaalde slachtoffer betreft het inderdaad een klacht. Ik heb echter op een bepaald moment voor de dossiers-Adriaenssens, omdat er een aantal zaken waren zoals de Abdijschool en andere instanties, een oproep gedaan naar slachtoffers die zich hadden gemeld bij de commissie-Adriaenssens. Er waren slachtoffers die hun dossier terug wilden, hoewel er naar mijn mening in dat dossier nog niet veel was onderzocht. Zij bedoelden echter meestal een dagboek of foto's of iets wat zij hadden toegestuurd.

In plaats van dat vijftien jaar op een griffie te laten liggen, waar de dossiers-Adriaenssens nu nog liggen, hebben slachtoffers zich tot het federaal parket gericht voor een veertigtal dossiers. Zij gaven aan wel met de klacht te willen doorgaan bij

de commissie-Adriaenssens en daarom hun dossier terug te willen. Daarmee bedoelden zij dan foto's of stukken en dus niet het onderzoek.

Eventuele klachten zullen niet tegen het federaal parket zijn ingediend. Dat was immers voor de federalisering. Inzake de huiszoeking heb ik enkel weet van die ene persoon die daartegen klacht heeft ingediend.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik heb nog een vraag over de contacten met de kerkelijke organisaties. Hebt u ooit vanuit de kerkelijke instanties en aanmeldpunten vragen gekregen om advies te geven over de vraag of bepaalde zaken verjaard zijn of niet? Wij weten immers dat zij zelf vaak oordeelden of een zaak al dan niet verjaard was om al dan niet een melding of aangifte te doen. Hebben zij u daarover ooit gecontacteerd om daar advies over te krijgen?

Lieve Pellens: Neen, en heel eerlijk, verjaring is ondertussen zo complex geworden dat het nogal "makkelijk" is... Als wij het over feiten van 1973 hebben, denken wij dat die manifest verjaard zijn, maar als ik het over bepaalde feiten in het dossier van begin jaren 90 heb, met de verjaringstermijn die toen pas begon te lopen vanaf de meerderjarigheid en stel dat er meerdere slachtoffers zijn, dan is het nogal een delicate kwestie om voor de vuist weg... Ik zou het al niet gedaan hebben, ik zou het al niet gekund hebben en het is mijn rol niet om hun te zeggen dat ik, Lieve Pellens, denk dat bepaalde feiten verjaard zijn en zij ze al of niet moeten melden. Nee, echt niet.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik vraag het net daarom, omdat het zo complex is en wij vaak hebben vastgesteld dat de kerkelijke meldpunten zelf probeerden te achterhalen of beslisten wat al dan niet verjaard is, terwijl dat zo complex kan zijn, er nog latere feiten kunnen zijn waardoor de verjaring die er op het eerste gezicht misschien was, toch verdwenen is enzovoort.

U zei zelf dat heel veel feiten in het dossier Kelk verjaard zijn. Wat zijn de recentste feiten – in jaartallen – die in operatie Kelk zaten? Het zijn immers niet allemaal zaken uit de jaren 40 en 50.

Lieve Pellens: Feiten uit de jaren 90.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): En ook die zouden verjaard zijn?

Lieve Pellens: Ik vind het nogal delicaat om dat hier te bespreken, want ze zijn nog hangend voor de raadkamer.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat komt door

mijn nieuwsgierigheid, maar het is ook mijn opdracht in deze onderzoekscommissie.

Lieve Pellens: Er is een uitspraak op 17 februari.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Wij zullen u op 18 februari uitnodigen.

Dan heb ik nog een vraag. Mevrouw Pellens, in het begin van de hoorzitting schetste u uw carrière. U werkte eerst op het parket te Brussel, met de oprichting van de zedencel. U zei dat u toen al een samenwerking had met speurders van de politie, die u daarna tegenkwam met betrekking tot dit dossier. Ik vermoed dat u het dan heeft over wijlen Peter De Waele en zijn team. Hoe beoordeelt u het werk van Peter De Waele en zijn team? Wat is uw appreciatie voor zijn werk?

Lieve Pellens: Ik weet niet of dit het juiste forum is en wat het concrete belang is van mijn antwoord, maar ik heb Peter De Waele leren kennen op de moordsectie, waar ik stage liep. Een paar jaar later mochten wij de zedencel oprichten, met de kinderverhoorders. Van een aantal mensen dacht ik dat zij daarvoor in de wieg waren gelegd. Peter De Waele was een van de eerste kinderverhoorders. Op een bepaald moment was er bijna een vriendschappelijke relatie. Hij is op babybezoek geweest na de geboorte van mijn jongste dochter, met een aantal mensen van de federale politie.

Hij was een ongelooflijk gemotiveerde en gedreven speurder. Hij was in die dossiers met betrekking tot kinderporno de man die voor niets terugdeinsde en die het allemaal afschuwelijk vond, maar vond dat iemand het moest doen. Ik heb met hem een aantal van die mensen kunnen samenwerken in het dossier Kelk, niet in het begin, want het eerste jaar zat het niet bij ons. Die samenwerking maakte dat ik een heel goed vertrouwen had in het vakmanschap van de speurders en de onderzoeksrechter.

Ik weet waarop u doelt. Voor veel mensen is dit zo'n uitzonderlijk dossier, dat emotioneel zo zwaar beladen is, dat de frustraties heel groot waren, aangezien die trein helemaal niet liep zoals gehoopt.

Dat had dan aan Peter De Waele zelf gevraagd moeten worden, open en eerlijk, niet stiekem. Ik denk dat ik zijn frustratie daarin wel voor een stuk ken. Het is in zijn groot geheel niet gelopen zoals de speurders en onderzoeksrechters het in juni 2010 waarschijnlijk voor ogen hadden: baf, we vallen binnen, we nemen alles mee en we gaan ervoor.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Het is inderdaad heel jammer dat we de heer De Waele niet meer kunnen horen.

U sprak zelf ook over uw expertise als het gaat over onderzoeken in kinderporno. Daar wil ik even op doorgaan, want volgens de analyse van de heer De Waele was er kinderporno gevonden bij de inbeslaggenomen beelden bij Roger Vangheluwe, maar het federaal parket heeft daar anders over geoordeeld. Nochtans was de heer De Waele, zo bevestigde iedereen, de autoriteit en specialist bij uitstek. Is het uw beslissing geweest om een andere analyse te maken dan de heer De Waele?

Lieve Pellens: U zult begrijpen dat dit het voorwerp uitgemaakt heeft van de debatten afgelopen maandag en dat ik daarover niets mag zeggen, niet omdat het niet mag, maar omdat dat onderzoek nog loopt, waardoor ik daarover nu niets kan zeggen. Ik zal de 18de terugkomen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Een andere vraag is of het uw beslissing was, dan wel of die beslissing door anderen genomen is.

Lieve Pellens: Ik heb evenveel jaren in zaken van kinderporno gewerkt als Peter De Waele, dus als het gaat over de vraag wie de grootste expert is, dan zijn wij het samen. Dat zeg ik niet om mijn carrière eventjes in de schijnwerpers te zetten. In 1998 werd de strafbaarstelling van het bezit van kinderporno verhoogd van één maand tot één jaar en ik zat in de werkgroep om dat te bewerkstelligen. Door die verhoging kon een onderzoeksrechter iemand aanhouden. Aanvankelijk kon dat destijds niet, want men kon niemand in hechtenis plaatsen als de gevangenisstraf minder was dan een jaar effectief.

In tweede instantie werkten we ook aan de strafbaarstelling van de Japanse stripverhalen, de manga's. Oorspronkelijk was het idee dat kinderporno ging om foto's, waarvan wij dienden te bewijzen dat het om minderjarigen ging en dat er penetratie moest zijn. Er waren allerlei voorwaarden. Ik heb er mede voor geijverd om dat begrip ruimer te interpreteren en om het beeld van het kind te beschermen, ook al is het een tekening.

Ik heb dus in eer en geweten het standpunt ingenomen dat ik ingenomen heb. De raadkamer, de KI en wie dan ook zullen oordelen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik heb kunnen vaststellen dat iedereen veel lof heeft voor zijn werk en zegt dat hij een internationaal gerenommeerd specialist is in de materie is. In één specifiek dossier ziet men echter dat het gerecht – justitie, het parket – niet op dezelfde lijn zit van die

gerenommeerde speurder. Dat is een vraagteken, maar op de 18de zullen wij meer uitleg krijgen.

Lieve Pellens: Daarom zijn er speurders, en onderzoeksrechters, en parketmagistraten, en rechtbanken.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat begrijp ik.

Lieve Pellens: Wij wachten af.

De **voorzitter:** Wij kijken allemaal uit naar 18 februari, collega's.

Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw Pellens, ik heb nog een laatste vraag voor u.

Hebt u voor de federalisering slachtoffers ontmoet? Hebt u hen dan automatisch naar onderzoeksrechter De Troy verwezen om klacht in te dienen?

Lieve Pellens: Ik moet nu heel hard nadenken. Neen. Ik heb geen slachtoffers ontmoet, of dat ik herinner mij op dit moment voor de vuist weg toch niet. Neen, want ik zie niet goed hoe ik voor het federaliseren... Ik dacht aan: voor de huiszoeken, voor juni, maar voor de federalisering? Ik zou het u niet kunnen zeggen. In die tijd hadden wij nog geen elektronische agenda. Ik denk nu aan mevrouw Eva De Moor. Ik weet niet wanneer ik die de eerste keer ontmoet heb. Dat was snel, maar of dat voor de federalisering was? Dat kan best. Mevrouw Halsberghe, de nicht van Godelieve Halsberghe, is ook bij mij op het federaal parket geweest, misschien wel in het kader van mijn werkzaamheden voor het meldpunt. U zult mij willen vergeven dat ik het niet in de tijd kan duiden. Daar is ook niets verdachts aan dat ik dat gedaan zou hebben.

Greet Daems (PVDA-PTB): Daar gaat het inderdaad over, over dat gesprek. Zij heeft getuigd dat u haar hebt aangeraden niet meer met slachtoffers naar De Troy te gaan, maar er enkel mee naar u te gaan. Daar wil ik eigenlijk een reactie op.

Lieve Pellens: Het is goed dat ik ineens denk: ah, misschien bedoelt u dat. Ik vind het straf dat ik me dat na 14 jaar nog herinner. Soms zijn mensen zeer argwanend en hebben ze door alles wat ze hebben meegemaakt geen vertrouwen in justitie. Zo werk ik niet. Als men tien parketmagistraten naast elkaar plaatst, zal men negen andere klokken horen. Zo werk ik echter niet met mensen. Als ik u zeg dat ik in eer en geweten het meldpunt wilde zijn voor de mensen die met hun misbruikverhaal naar voren traden – op dat moment was ik nog niet de titularis van het dossier Kelk –, dan was dat in het najaar van 2010

met de heksenketel van procedures.

Ik weet niet hoe ik het de mensen heb gezegd, maar ik zal zeker niet hebben gezegd dat ze dat vooral niet moesten doen. De meesten van die slachtoffers waren beschadigde mensen, zoals ze zelf ook zeggen. Als men in een dossier met procedureveldslagen stapte, waar het risico bestond dat alle huiszoekingen een halfjaar later nietig verklaard werden en dat het onderzoek definitief gestopt werd – dat was mogelijk, dat kon in het najaar van 2010 niemand, zeker ik niet, inschatten –, was het niet onwaarschijnlijk dat ik dacht en zei dat er verschillende mogelijkheden waren en dat burgerlijkepartijstelling in het dossier Kelk niet de enige optie was om als slachtoffer gehoord te worden. Ik heb dat alleen maar met de beste bedoelingen gedaan, hoewel dat niet altijd zo overkwam. Ik heb dat niet gedaan in de intentie om bewijsmateriaal te weren. Dat zou haaks staan op mijn inzet in het dossier.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw Pellens, ik leg de link met het dossier over pater Jan, want de naam van mevrouw Halsberghe valt en u hebt daarnet ook verwezen naar een rogatoire commissie in Brazilië destijds. We mogen dat zeggen, want het dossier is in een openbare zitting besproken in de vorige onderzoekscommissie. U kent dat dossier en maakte ook deel uit van die rogatoire commissie.

Hoe is de samenwerking met de Braziliaanse autoriteiten en politiediensten verlopen? De kritiek, die ook is gepubliceerd, is namelijk dat de Belgische justitie te weinig informatie zou hebben bezorgd aan de Braziliaanse justitie. Zo zouden alleen voornamen van misbruikte kinderen zijn meegedeeld, waardoor men ze niet kon identificeren. Kunt u dat toelichten?

Lieve Pellens: Dat zou ik oprecht heel graag doen, maar dat is ook een van de aspecten van afgelopen maandag en een van de belangrijke kern dossiers. Ik kan daar dus echt niet op ingaan. 'Met plezier' is misschien raar uitgedrukt, maar achteraf zal ik dat zeker doen. Wijzelf en de Brazilianen hebben daarin zeer veel geïnvesteerd. De Braziliaanse gerechtelijke autoriteiten zijn top.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw Pellens, het raakt aan de kern van waar we jarenlang mee bezig zijn, namelijk dat er een systematiek was. Geestelijken die in ons land ernstige feiten hadden gepleegd, werden daarna naar het buitenland overgeplaatst of zijn zelf naar het buitenland gegaan en pleegden daar opnieuw dezelfde gruwelijke praktijken met minderjarigen. We hebben daarover ook de kerkelijke autoriteiten bevraagd, omdat zij dat toelieten en mogelijk

maakten. Het zijn zeer erge feiten. Ik wil niet vooruitlopen op de zaken, maar ik hoop dat justitie actie onderneemt. Dergelijke zaken moeten echt tot op het bot worden uitgespit. Ik hoop dat het federaal parket alles uit de kast heeft gehaald om dat onderzoek goed te laten verlopen in Brazilië. Ik begrijp evenwel dat u daarover niet veel kunt vertellen. Dat is bijzonder jammer.

De voorzitter: Zijn er nog andere vragen voor mevrouw Pellens? Dan sluit ik dit deel van de hoorzitting af, met eventueel een afspraak na 18 februari.

Mevrouw Pellens, dank u wel voor uw tijd en uw antwoorden.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.21 uur.

La réunion publique de commission est levée à 13 h 21.

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Lieve Pellens